

ಅವರಂಜಿ

“ನಗುವು ಸಹಜ ಧರ್ಮ : ನಗಿಸುವುದು ಪರಧರ್ಮ !
ನಗುವ ಕೇಳುತ, ನಗುವದತಿಶಯದ ಧರ್ಮ ||
ನಗುವ, ನಗಿಸುವ, ನಗಿಸಿ ನಗುತ ಬಾಳುವ ವರವ !
ವಿಗಿ ನೀನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೊ— ಮುಂಕುತಿಮ್ಮ ||”

ಕುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ—

ವಿನಯಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್
ಪ್ಲಾಟ್ ನಂ. 20. ಥರ್ದ್ ಫೇಸ್
ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯ, ಪೀಣ್ಣ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 058

ಅ.ಪ ರಂ ಜಿ

ಗೌರವ ಸಲಹೆಗಾರರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ ರಾ.ಶಿ.

ಶ್ರೀ ಶೇಷಗಿರಿ

ಶ್ರೀ ಆ ರಾ.ಸೇ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : ರೂ. 25-00

ಮುದ್ರಣ

ಬೃಂದಾವನ ಮುದ್ರಣ, ಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರು-14

ಮನವಿ

ಕೊರವಂಜಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಪರಂಜಿಯನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಶ್ರೀಗಳಾದ ರಾ.ಶಿ., ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ ಅಪರಂಜಿಯನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊರವಂಜಿಯ ಬಳಗದವರೂ, ಹೊಸ ಲೇಖಕರೂ ನಿಮಗಾಗಿ ಅಪರಂಜಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿ ನಗೆಯ ಹೊಸಲು ಹರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ 'ಅಪರಂಜಿ' ಲಭ್ಯ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. 25-00

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್

ದರ್ಗಾಲಯ, ವಿ.ಪಿ. ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ-512200

ಈ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಮನಿಆರ್ಡರ್ ಅಥವಾ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ಅಪರಂಜಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಲೇಖನ	ಲೇಖಕ/ಲೇಖಕಿ	ಪುಟ
ತಿಂಗಳ ಹಳೆಯ ಜೋಕು	ಮಧು	೪
ಸಾಲಗ್ರಾಮದ ZEN ಸಾಧಕ	ಶಿವಕುಮಾರ್	೫
ಆಶ್ರುತರ್ಪಣ (ಕವನ)	ಡಾ ಎಂ. ಎ. ರವೀಂದ್ರ	೭
ಕಂಡಿರೇ "	ಮಿದ್ನಾಸ್ ಮಹಾಕವಿ	"
ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತೆ	ಪೀಪಿ	೮
ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಡಿನಲ್ಲಿ—ಕಾರಣ! ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್	ರವಿರಾಜ ಹಾಲಂಬಿ	೧೩
ಅವಕಾಶ (ಕವನ)	ಮಂದಗರೆ ಸೋಮು	೧೪
ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ (ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣ) :		
೧-ಮುಖಾಮುಖಿ	ಮಾರ್ಕೋಪೋಲೋ	೧೫
೨-ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೋಷಣೆ	ಪುರಂದರ	೨೧
೩-ಯಾತ್ರ ಮಾತಾಡ್ತಿ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ ಸ್ವಾಮಿ	ಮಲ್ಲಜ್ಜಿ	೨೨
ಸಂಪಾದಕರಿಗೊಂದು ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ		
ಕರ್ಣಪಿಶಾಚಿ	ಸತ್ಯಭಾಮೆ	೨೩
ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ಹೆಣ್ಣು (ಕವನ)	ಎಸ್ಕೆ. ಮಧುಸೂದನ	೨೮
ಓ ನನ್ನ ದೋಸೆಯೆ	ಬಹುಗುಣತೇಜ	೨೯
ಯಾತ್ರಿಕರ ಪತ್ರ	ಕೇಫ	೩೧
ಓ ಕಾವ್ಯವೇ	ಕವಿಕುಲಲಾಮ	೩೩
ಸಂಸ್ಕೃತ ನಗೆಹನಿ	ಡಾ ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	"
ಮಂದಾರ-ದಾರಾವಾಹಿ ಕಾದಂಬರಿ	ರಮ್ಯ	೩೪

ಅಪರಂಜಿ

ಸಂಪುಟ - ೧

ಭಾದ್ರಪದ ಅಶ್ವಿಜ ಉತ್ತರ

ಸಂಚಿಕೆ - ೨

ಕೊರವಂಜಿಯ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು, ವಿನೋದ
ವಾಹಿನಿಯವರು ಅಪರಂಜಿಯ ನಾಮಕರಣ
ದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡು ಹಬ್ಬವನ್ನಾಚರಿಸಿ
ದರು.

ಈಗ ಶರನ್ನವರಾತ್ರಿ. ಅಪರಂಜಿಗೆ ಶಕ್ತಿ
ಸಂಚಯನ ಮಾಡುವ ಕಾಲ.
ನಗೆಗಾರರು ತಿಳಿನಗೆಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳಿ
ಸಲಿ. ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಚಂದಾದಾರರಾಗಲಿ
ಜಗನ್ನಾತೆಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಹರ್ಷ-ಶಾಂತಿಗಳು ನೆಲೆಸಲಿ.

ಸಂಪಾದಕ

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ—

ವಿ.ಆರ್.ಎಸ್. ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ಮೆಂಟರ್ ಡಿವಿಜನ್

ನಂ. 6. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಲಿಮಿಟೆಡ್
ಓಕಲಿಪುರಂ. ಬೆಂಗಳೂರು-560021

ತಿಂಗಳ ಹಳೆಯ ಜೋಳು

ಭಾಷಣಕಾರ : ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳು
ಶಿವಾಜಿ ಯಂ ತಿ ರ ಬೇ ಕು.
ಉಜ್ವಲ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಧರ್ಮ
ನಿಷ್ಠೆ, ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ
ತನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಾಣದ
ಹಂಗನ್ನೂ ತೊರೆದು
ನಿಲ್ಲುವ ಧೈರ್ಯ, ಇಂತಹ
ಗುಣದ ಕಣಿಗಳಾದ ನಾಡಿನ
ಕಣ್ಮಣಿಗಳಾದ ಮಕ್ಕಳು
ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲೂ ಹುಟ್ಟಲಿ

ಪ್ರಶ್ನೆಕಾರ : ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇಂತಹವ
ರಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

ಭಾಷಣಕಾರ : ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮನೆ
ಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳು
ಹುಟ್ಟಲಿ.

—ಮಧು

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕೃತಕ ಮಳೆಯಿಂದ ಕಾಫಿ ತೋಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ನಾವು ಕುಡಿಯುವ ಕಾಫಿ ರುಚಿ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ತೋಟದ ಕಾಫಿಯೇ
ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

(ಕೊರವಂಜಿ-೧೯೫೫)

ಅನೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

—ಅಂದರೆ ಜಗದ್ ಗುರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರ್ಥ.

(ಕೊರವಂಜಿ)

ಸಾಲಗ್ರಾಮದ ZEN ಸಾಧಕ

ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇನು ಮುದ್ರಾ ರಾಕ್ಷಸನ ಹಾವಳಿ ಅಪರಂಜಿಗೂ ತಟ್ಟಿತೇ ಎನ್ನಬೇಡಿ. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಅಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವ ಪೀಣ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇಟ್ಟಿರುವ ಹೆಸರು ಸಾಲಗ್ರಾಮ. ಸಾಲ ದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿ, ಸಾಲದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು, ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲಾಗದೆ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲದಲ್ಲೇ ಉಸಿರಾಡುವ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರೀತಿಯ ನಾಮಧೇಯವನ್ನು ಅನ್ವರ್ಥಗೊಳಿಸಿದೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರುಗಳಿಂದ ಒಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ, ಮಾಲಿಕ ಕುನ್ನಿಯೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಲ್ಲಿನ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ-ಸಚ್ಚಿ. ಕೊಡುವ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ತಿಂಗಳೆಲ್ಲಾ ದುಡಿದು, ಮೇಲಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಉಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಸತ್ತಿರುವ ನನಗೆ ಸಚ್ಚಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನ. ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾನೇ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರಿಗೂ ಸೊಪ್ಪುಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪಗಾರದ ಎರಡರಷ್ಟನ್ನು ತನ್ನ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೇ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸೂಯೆಯೂ ಇದೆಯೆನ್ನಿ.

ಮೊನ್ನೆ ಶನಿವಾರ ಅರ್ಧ ದಿನದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ, ತುಮಕೂರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಕೂಟರಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿತು ಸಚ್ಚಿಯ ಜೀವಾ. ಇದೇನು? ಇವನು? ಇಲ್ಲಿ? ಅಂತ ಸ್ಕೂಟರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಮೋಟರ್‌ಸೈಕಲ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಡಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದ ಸಚ್ಚಿ. ಎಡಗೈಲಿ ಸ್ವಾರ್ಕ್‌ಪ್ಲಗ್. ಬಲಗೈಲಿ ಸ್ವಾರ್ಕ್‌ಪ್ಲಗ್ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವ ಮೊನಚಾದ ಸೂಜಿ. ತದೇಕ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಕ್‌ಪ್ಲಗ್‌ನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ: ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ಲಗ್‌ನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟು.

“ಏನೋ ಸಚ್ಚಿ, ಇಲ್ಲಿ? ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಬೇಕೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ನಾನು ಸಹಾಯ ಎಂದೊಡನೆಯೇ ಸಚ್ಚಿ ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕು, ನಗುತ್ತಲೇ ಹೀಗೆಂದ.

“ನೋಡು ಶಿವು, ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಒಂಭತ್ತು ಘಂಟೆ. ಹೊರಬಾಗಿಲಿನೊಳಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಲೇ, ಏನೋ ಒಂದು ತರಹ ವಿಲಕ್ಷಣ ನಿಶ್ಯಬ್ದ. ಏನೆಂದೂ ಕೇಳಿದರೆ, ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಂತು ಯಂತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ಸ್ತಬ್ಧವೆಂದು ಉತ್ತರ ಇರುವ ಆರುಜನ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ನಾಪತ್ತೆ. ಜಾಗವೆಲ್ಲಾ ಹಾಳು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹು ತುರ್ತಿನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ರವಾನೆ ಇಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕಿತ್ತು.

ಅದನ್ನು ರವಾನಿಸಿ, ರವಾನೆ ಜೇಟಿಯ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಹಕನ ಸಹಿ ಹಾಕಿಸಿ, ಬಿಲ್ ಮಾಡಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೇ, ನಾಳಿನ ಸಂಬಳ ಹಂಚಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ನಿಂತಿವೆ. ವೇದ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಗ್ರಾಹಕ ಮಹಾಶಯ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಈ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಘಂಟೆಯ ಒಳಗೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅವನ ಹೋಟಲಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ತಪ್ಪಿದರೆ, ಬೃಂದಾವನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಹೊರಡುವ ಮುಂಚೆ, ರೈಲು ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಖಡಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ಸರಿ, ಅರ್ಧ ದಷ್ಟಾದರೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು, ಸ್ನೇಹಿತನ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡೂಮುಕ್ಕಾಲು ಘಂಟೆ. ಅರ್ಧ ದಾರಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜಾವಾ ಸಂಪು ಹೂಡಿತು. ಇಳಿದು ಸ್ಪಾರ್ಕ್ ಪ್ಲಗ್ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತೆ. ನನ್ನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಸಹಾಯ ಎಂದಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಗು ಬಂತು ಅಷ್ಟೆ”

ನಾನು “ಆರೆ! ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟೆ, ಬೃಂದಾವನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಗಾಡಿ

ಹೊರಟು ಆಗಲೇ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷವಾಯಿ ತಲ್ಲೋ ನೀನಿನ್ನೂ ಇಲ್ಲೇ ಶಾಂತವಾಗಿ, ನಗುತ್ತಾ, ಪ್ಲಗ್ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿ ದ್ದೀಯಲ್ಲಾ” ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

ಆಗ ಸಚ್ಚಿ “ಇದೇ ನೋಡು ಮೂರು ಎರವುಗಳ ಸತತ ಸ್ವಂತ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ನಾನು ಕಲಿತ ಪಾಠ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು ಮಾಡಬಹುದಾದದ್ದು ನ್ನಲ್ಲಾ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋಚಿ ದಂತೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಿ ದ್ದೇನೆ. ಕೊನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ಏನಾದರೂ ನಾನೇಕೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು? “zen & the art of Motor Cycle maintenance” ನಲ್ಲಿ ಪಿರ್‌ಸಿಗ್ ಹೇಳುವ ತರಹ ಮೋಟರ್ ಸೈಕ ಲನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದಿಂದಲೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದರೆ, ನಾನೇಕೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬಾರದು? ನೀನೇ ಹೇಳು” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ನಾನೇನೂ ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಸಾಲಗ್ರಾಮದ ZEN ಸಾಧಕನನ್ನು ದಾರಿ ಬದಿಯಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಮನೆ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ.

—ಶಿವಕುಮಾರ್

ವನವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಸೀತೆ ಯಾವ ಘಾಪನ್ನಿನ ನಾರುಮಡಿ ಉಟ್ಟಿದ್ದಳು
ಎಂಬ ವಾಗ್ಬುದ್ಧದ ಪರಿಣಾಮ
—ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆ, ನಿರ್ದೇಶಕರ ವಿಚ್ಛೇದನವಂತೆ.

(ಕೊರವಂಚಿ)

ಅಶ್ರುತರ್ಪಣ

ನನ್ನೆಡೆಗೆ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ
ಕಣ್ಣು ನೋಟದ ಮಿಂಚು ಬೀರಿ
ಕೌತುಕ ಕುತೂಹಲವ ನೂರು
ಕೆರಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ
ನಿನ್ನೆ ಜ್ವರ ಏರಿರಲು ಭಾರಿ
ಹೋದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಳಿಗೆ ಬೋರಿ
ನಟ್ಟಿ ನನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ನೋವು
ಈ ನೋವು ತಂದಿದ್ದು ಅಲ್ಲ ಲವ್ವು
ಬೇಡವೆಂದರು ಮತ್ತೆ ತೂರಿ ತೂರಿ
ಕೆರಳಿದ ಕುತೂಹಲದ ಗೋರಿ ಗೋರಿ

ಡಾ||ಎಂ.ಎ. ರವೀಂದ್ರ

.....
ಟಿ. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿ ಜಾತಿಸೂಚಕ ಪದ
ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಬರೀ ಟಿ ಟಿ. ಕೃಷ್ಣ
ಎಂದು ಹೆಸರು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದಾರೆ.

—ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್
ಕಾಲೇಜು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ
ಸೀಟು ಸಿಗುವ ಸಂಭವ ಕಡಿಮೆ.

(ಕೊರನಂಜಿ-೫೫)

ಕ್ರಾಂತಿ ಎಂಬುದು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸುವ ವಸ್ತು
ವಲ್ಲ.

(ಖುಶೇವ್)

—ಕೇವಲ ಹೋಳಿ ಮಾಡಿಸುವ ವಸ್ತು.

(ಕೊರನಂಜಿ)

ಕಂಡಿರೇ

ಅಂದು ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಸು
ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಸ್ನೂ
ಕಂಡೆನೊಬ್ಬಳ ಮುಖವು
ಮೇಡಂ ಕ್ಯೂರಿಯ ನೆನಪು ತಂದಿತ್ತು
ರೆಡ್ ಲಿಟ್ ಮಸ್ಸಿನಂತೆ ಅವಳ ತುಟಿ
ಕಾರ್ಬನ್ ಗಿಂತಲೂ ಕರಿದಾದ ಕುರುಳು
ಕಾಪರ್ ಟರ್ನಿಂಗ್ ನಂತೆ ಮುಂಗುರುಳು
ಇರಬಹುದು ಅವಳ ಜಡೆ ಪಿಪೆಟಿನೆದ್ದು
ಐರನ್ ಫೈಲಿಂಗ್ ಸೆಮಿ ಸರ್ಕ್ಯುಲಿನಂತೆ
ಇದೆ ಆ ಅವಳ ಹುಬ್ಬು
ಫ್ಲಾಸ್ಕಿನ ಬಾಯಿಗಿಂತ ಆಗಲ ಅವಳ ಕಣ್ಣು
ಆಪರೇಟರ್ಸ್ ಜೋಡಿಸಿಟ್ಟಂತೆ
ಅವಳ ಮಾರ್ಬಲ್ಲಿಂಗಿಂತ ಬಿಳಿದಾದ ಹಲ್ಲು
ಲಾಫಿಂಗ್ ಗ್ಯಾಸಿನಂತೆ ಅವಳ ವಾರೆ ನೋಟ
ಸಲ್ಫರ್ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ
ಲೈಮ್ ವಾಟರ್ ಬಣ್ಣದ ರವಿಕೆ
ಬೀಳುವುದು ಸೆರಗು ನಿಮಿಷಕೊಮ್ಮೆ
ಈ ಹಾಳು ಬರ್ನರ್ ಆರಂಭವಂತೆ
ಟೆಸ್ಟ್ ಟ್ಯೂಬಿಗಿಂತಲೂ ಸವರಾದ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ
ಬ್ರೌನ್ ರಿಂಗಿನಂತೆ ಒಂದೇ ಒಳೆ.

ಓ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಮಿಲ್ಕನ್ನುಗಳಿರಾ

ಡೀಕನ್ನು ಬಾಯಿಪ್ಪಗಳಿರಾ

ಉಳಿದ ಪೊಯೆಟ್ಟು ಕೆಮಿಸ್ಟ್ಗಳಿರಾ

ನೀವು ಕಂಡಿರೇ, ನೀವು ಕಂಡಿರೇ

ಈ ಇಂಥ

ಸುಂದರಿಯಾ !

—ಖಿದ್ಮತ್ ಮಹಾಕವಿ

ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತೆ

ಬೆಳಗಿನ ರಝಾವದ ಕನಸುಗಳು ಬಹಳ Profound ಆಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಎಂ.ನ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆನುಭಾವಿಕ ಸತ್ಯಗಳು ಅಡಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅಚಲ ವಿಶ್ವಾಸ ಅವನದು. ವಿಚಾರಸರಣಿ, ತರ್ಕ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಎಟುಕದ, ತಾತ್ವಿಕ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳನ್ನು ಪರಮಚಿಂತೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡುವ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿ ಸುವ, ತಾರ್ಕಿಕರು ಬಾಲ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ ರಝಾವದ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳ, ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅವನು ನನಗೆ ಬೆಳಗಿನ ರಝಾವದ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಕನಸುಗಳು ಬೀಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

‘ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಕನಸು ಬೀಳಲೇ ಬೇಕು....ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಮನಸ್ಸೇ ಇಲ್ಲ.ಅರ್ಥಾತ್ upstairs vacant Friend ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆಂದರೆ ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ನನಗೆ ಮುಂದೆ ನದು ಸುತರಾಂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಓದುಗರು ನನ್ನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಲಿ.

ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಮೋರೇವಿಯಾನ ಚೀನ ದೇಶದ ಬದುಕಿನ ಮೇಲಿನ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿದಾರಭ್ಯ ಬಡತನವನ್ನು ಕುರಿತ ಕೆಲವು ‘ಮೂಲಭೂತ’ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹುರುಳಿದೆಯೆ? ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಗವಾಗಿ ನಾವು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆ ? ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹೌದು. ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಉಳಿಗಾಲ ವಿಲ್ಲ. The whitman's dilemma has lost its significance. The power blocs have bestrayed their true motives and intentions. You must try for a solution with the help of early morning dreams', ಎಂದು ಎಂ. ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದ.

‘Well, let me try. No harm’, ಎಂದು ಕೆಮ್ಮುತ್ತಾ, ಎದೆಗೆ, ಹಣೆಗೆ, ಸೇದುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಎಕ್ಸ್ ವೆಪೋರಬ್, ಅಮೃತಾಂಜನ, ಟರ್ಪಂಟೈನ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಆ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡೆ. ಬೆಳಗಿನ ರಝಾವದ ಕನಸು ಬಿದ್ದ

ನಂತರ ಮರೆತುಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಅದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ದಿಂಬಿನಡಿ ನನ್ನ ನೋಟ್ ಬುಕ್, ಪೆನ್ನುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟು ಕೊಂಡೆ. ಮರುದಿನ ಮಂಜಾನೆ ನನಗೆ ಪರಮ ಸತ್ಯದ ಹೊಳಹನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಮೋಘವಾದ ಕನಸು ಬೀಳಲೆಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಯಸಿ, ಅಪರಿಮಿತ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮುಸುಕೆಳೆದುಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ನಿದ್ರೆಯ ಅವಸ್ಥೆಗಳಾದ ಮೊದಲ ರೂಪದ Cat's nap, ಎರಡನೆ ರೂಪದ dog's drowse, ಮೂರನೆ ರೂಪದ Watchman's pleasure- ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸದೆ, ನಾಲ್ಕನೆ ರೂಪದ REM ಗೆ ಬಂದಾಗ ಕನಸು ಬೀಳುವ ಸಮಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಿತ್ತು ಕನಸು. ಮಹಾ ಸತ್ಯದ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಎಂಭತ್ತುನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಜೀವಜಂತುಗಳ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಮಾನವ ಜನ್ಮವೆಂಬ ಒಡತನದ್ದಾದರೂ ಸರಿ. ದೊಡ್ಡ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವೆನಿಸಿತು. ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಚಟ್ಟದವರೆಗೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಯಾವತ್ತೂ (ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಈ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಲಿ) ತಾಪತ್ರಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ, ಅರ್ಥೈಸುವ, ಪರಿಹರಿಸುವ ಮಹಾಸತ್ಯದ ಗೋಚರವಾಗಿತ್ತು. ತಾಬಡತೋಬಡ (ಉ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೆಳೆಯರು ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನರಿತು ನನ್ನನ್ನು ಗೌರವಿಸಲಿ) ಎದ್ದು ದೀಪವಾಕಿ, ದಿಂಬಿನಡಿ ಇದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಪೆನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆ ದಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ. ಪುರಂದರ ವಿಠಲನನ್ನು ನೆನೆದು 'ಚಿಂತೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆ' ಎಂದು ಹಾಯಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದ ಪುರಂದರದಾಸನಂತೆ ದೀಪ ಆರಿಸಿ

ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿ ಮುಸುಕೆಳೆದೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಫಿ ಕೂಡಿದನಂತರ ನನಗೆ ಬೆಳಗಿನ ರೂಪದ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಸಂಗತಿ ನೆನಪಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆಯನೂ ಗೂರಾದಿ ದಿಂಬಿನಡಿ ಬೆಚ್ಚಗಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಎದೆ ದಸಕ್ಕಿಂದಿತು.

'ಇಡೀ ವಿಶ್ವ—ಆದು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಯೂನಿವರ್ಸ್ ಇರಲೊಲ್ಲದೇಕೆ— ನಮ್ಮ ಆಕಾಶಗಂಗೆ, ನೆರೆಯ ಆಂಡ್ರೋಮೀಡ, ಪುಟ್ಟ ಮೆಗಲಾನ್ ಮೇಘ, ಬೃಹತ್‌ಮೆಗಲಾನ್ ಮೇಘ, ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವತ್ತೂ ನಕತ್ರರಾಶಿಗಳು, ಸ್ಪೈರಲ್ ಮತ್ತು ಬಾರ್ಡ್ ಎಲಿಪ್ಟಿಕಲ್, ವೈರ್ಸ್‌ಪೂಲ್, ಸಾಬ್ರೀರೋ ಹ್ಯಾಟ್‌ಮಾದರಿಗಳು, ಕ್ರ್ಯಾಬ್, ಲೈರಾ, ಸೂಪರ್‌ನೋವಾ, ಬ್ಲಾಕ್‌ಹೋಲ್, M ಮತ್ತು N.G.C. ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲದೆ ಅದರಾಚೆ ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ, ಸುತ್ತ ಮತ್ತೇನೇನು ಇರಬಹುದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಘಾಟಾದ ಅಮೃತಾಂಜನ, ವಿಕ್ಸ್‌ವೆಪೋರಬ್ ಮತ್ತು ಟರ್ಪೆಂಟೈನ್‌ಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ವಾಸನೆ ಹರಡಿದೆ', ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಅಸಂಧಿಗ್ದವಾಗಿ, ಅಧಿಕಾರಯುತವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದೆ.

ದಾರಿದ್ರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ತಿರುಳನ್ನೂ ಅರಿಯಲು ಎಂ, ಸೂಚಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಬೇರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಜಿಂತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಕಾನ್ಸೆಪ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು

ಅಗತ್ಯವಾಯಿತು. ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕ, ಜನ ಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ. ಮನನ, ಚಿಂತನ ಅವಶ್ಯಕವಲ್ಲವೆ ಎನಿಸಿತು.

ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪೇಪರಿ ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಖ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ:- ಸಾರಾ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ, ರೋಕ ವ ಕಿರಕುಳ ವ್ಯಾಪಾರ, ಅಂದರೆ ರಿಟೈಲ್ (ಕೆಲವರು ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾರುವವನಿಗೂ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೂ ಆಗುವ ಕಿರಕುಳವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಕಿರಕುಳ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿರಬಹುದು)— ಇತ್ಯಾದಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬೆಲೆ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಸೂಚನೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಆರಳೆ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ. ಓ ಸಿ. ಆಡಿ, ಆಡಿಸಿ ಹರಕು ಅಂಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುವ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸ್ ಪ್ಯೂನ್ ತಮ್ಮಣ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಬೆಲೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಮನವರಿಕೆ ಯಾಯಿತು. ದಾರಿದ್ರ್ಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ.

ಇನ್ನು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಷಯ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ? ಟ್ಯೂಬ್‌ಕ್ಯಮಿ, ಲಪ್ರೋ- ಸ್ಕೋಪಿಕ್ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ವಾಸೆ ಕ್ವಮಿಯ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಯೊಬ್ಬರು ಬಹುಮಾಧ್ಯಮ ತೀವ್ರ ಪ್ರಚಾರ ಆಂದೋಲನದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ಮೊನ್ನೆ ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ : 'ಈ ಉದರಭೇದಕ ಗರ್ಭೋತ್ಪಾದಕ ಸಂತಾನಹರಣ...ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ. ಉದರೋತ್ಪಾದಕ ಗರ್ಭಹರಣ ಸಂತಾನ. ಅಲ್ಲ. ಥೂ, ಅದೇನೋ ಅದು, ಈ ಹಾಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವರ್ಷೇ ಸಿಗೋದಿಲ್ಲ, ಉದರ ದರ್ಶಕ ಗರ್ಭೋತ್ಪಾದಕ ... ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ, ಹಾಳಾಗ್ಲಿ. Laproscopic Method ನಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ harm ಇಲ್ಲ. ಕರೆಂಟ್ ಗಿರೆಂಟ್ ಏನೂ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಕ್ಯಾಂಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೈಟ್ ಹೋಗ್ಬಿಡ್ತು. ನಾನು ಬ್ಯಾಟರಿ ಟಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಂಗ ಸ್ತ್ರೀಗೂ ... ಇದಿಷ್ಟೇ ಸಾಲದು, ನಮ್ಮ ಗಂಡ ಸರೂ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ವಾಸೆಕ್ವಮೀಲಿ ಖಂಡಿತಾ ಆಪಾಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಸುಖಾನ ಇದು ಖಂಡಿತಾ ಹಾಳು ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ. ಏನೇನೋ ಆಗುತ್ತೆ, ಹಾಗಾಗುತ್ತೆ, ಹೀಗಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಖಂಡಿತಾ ಹೆದರ್‌ಕೋ ಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು example ಕೊಡ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಲ್ಲಿಲಿ ನೀರು ಬರೋದನ್ನ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಲ್ಲಿನೂ ಕಿತ್‌ಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಕೆರೇನೂ ಬತ್ತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯೆ ಪೈಪ್ ಇದೆ ಯಲ್ಲಾ, ಅದನ್ನ ಕಟ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಾಯ್ತು ! ಆ ಕಡೆ ಕೆರೆ ಪಾಡಿಗೆ ಕೆರೆ, ಈಕಡೆ ನಲ್ಲಿ ಪಾಡಿಗೆ ನಲ್ಲಿ ! ನೋಡಿಬ್ರಾ ?' ಎಂದೂ ಸಭೆಯ ಕಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ಒಂದೆರಡು ಪೋಲಿಬಿಟ್ಟು ಗೊಡ್ಡದನಗಳು ಸಾವಕಾಶ ವಾಗಿ ಮೆಲಕು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ತಕ್ಷಣ ಅವರು ವೇದಿಕೆ ಇಳಿದು ತಮ್ಮ ಕಾರಿ ನತ್ತ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ನಾಲ್ಕೂ ಟೈರು ಗಳು ತೊಸ್ಸೆಂದು ಕುಸಿಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವರ

ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನೆರೆದಿದ್ದ ವರೆಲ್ಲಾ ಚಿದುರಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಏನು ಕೆಲಸವೋ ಏನೋ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದು ವಿಚಾರ ಯೋಗ್ಯ ವಿಷಯ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ? ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಥಹದು? ಅವಕ್ಕೆ ಅವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಊರಿಗೆ ಬಸ್ ಹಾಕಿದಾಗ ಅವರು ಬೇಡವೆನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಲು ಬಂದಾಗ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಸರಕಾರದವರು, ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಚಿರಯುಣಿಗಳಾದರು. ಆದರೂ ನೆಹರು ಒಮ್ಮೆ ಕೇಳಿದ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ಪ್ರಶ್ನೆ 'Where have all the fruits of plans and progress gone?' ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದರ ರಹಸ್ಯವಾದರೂ ಏನು?

ಪ್ಲೋಟೋ ಉಪಗ್ರಹವೊಂದರಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ರೇಖೆಯ ಉಗಮ :

ಸುಮಾರು ಐದುನೂರು ಮೂರುಕಲು ಮನೆ, ಗುಡಿಸಲುಗಳಿರುವ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು, ಸತ್ತಂತಿಹರನು ಬಡಿದೆಚ್ಚರಿಸಲು ಸಚಿವರೊಬ್ಬರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಮೇತರಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಹಳ್ಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, ಆರೋಗ್ಯ ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ, ಸರಕಾರದ ಉದಾರ

ಧೋರಣೆ, ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಗ್ರಾಮರಾಜ್ಯ, ರಾಮರಾಜ್ಯ, ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು, ವನಮಹೋತ್ಸವ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೊರೆದ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಅವಸರವಾಯಿತು. ಪಿ. ಎ.ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಪಿ.ಎ. ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಖಂಡನನ್ನು, ಏನೋ ಕೇಳಿದರು. ಸದಾ ಈ ಜನರನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಮುಪ್ಪು ಬಂದು ಬಿಡುವುದೆಂದು ಸ್ವಯಮನುಕಂಪದಿಂದ ಮುಖ ಸಿಂಡರಿಸಿದರು. ಪಿ.ಎ. ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮ ಮುಖಂಡ ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಂತ. ಅವನನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದಾಗ ಅವನು 'ನನ್ನ ಮನೆ ಹಿಂದೆ ನಾಲೂವರೆ ಎಕ್ರೆ ಜಮೀನಿದ್ದಲ್ಲಾ, ಅದೇ', ಎಂದ. ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪದ ಸಚಿವ ಕಾರನ್ನೇರಿ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಕ್ಯಾಂಪ್ ಜಿ.ಎಂ.ಎಚ್. 4ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೂ ಫ್ಲಷ್ ಕಕ್ಕಸುಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಆ ಫ್ಲಷ್ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಅವರು ತುಂಬಾ ಕ್ಲೀನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸರಕಾರ ಈ ಕೂಡಲೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಾರ ಕಳೆದ ನಂತರ ನನಗೆ ಕಂಪ್ಲೀಶನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಬೇಕು' ಎಂದು ವಿಧಿಸಿದರು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು, ಕೂಲಿಗಳು, ಎಂಜಿನೀರುಗಳು ಬಿದ್ದವೂ ಸತ್ತವೂ

ಎಂದು ಓಡಿ, ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ/ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಂಭಾಗದಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕವಾದ ಮೊಸೇಯಿಕ್ ಫ್ಲೋರಿಂಗ್‌ನ ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ. ಪ್ಲಾಟ್ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಆರೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಏಳನೇ ದಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಕಂಪ್ಲಿಶನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಬಾಂಡ್ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ದಾಗಿ ಬರೆಸಿ ಬೆಳ್ಳಿ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಚಿವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಎಂಜಿನೀರರ್‌ಗಳು ಆ ನಂತರ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಆಡ್ವಾನ್ಸ್ ಪಡೆದು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ದೇಶೋದ್ಧಾರದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತವರ ಪೆಗಲಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊರೆ ಇಳಿಸಿದ್ದರು. ಇತ್ತ ಸಚಿವರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಎಂ. ಎಸ್.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಗಳು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಜಿ. ಎಂ.ಎಚ್-4ನಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರ ಹೂಡಿ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕ್ಲೀನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದರು. ಈಗ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರೇನಾದ್ರೂ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ್ರೆ ಮೊದಲು ಏನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ? ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲನ್ನಲ್ಲ, ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಾಲನ್ನಲ್ಲ, ಹಣಮಂತರಾಯ್ ಗಂಡೀನಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಹಟ್ಟಿ, ಗುಡಿಸಿಲನ್ನಲ್ಲ. ಅವ್ರ ಸೀದಾ ಹೋಗೋದು ನಿಮ್ಮ ಕಕ್ಕಸ್ಸಿಗೆ. ಅದು ಕ್ಲೀನಾಗಿದ್ರೆ ನೀವು ಕ್ಲೀನಾಗಿದ್ದೀರ ಅಂತ ಅವ್ರ ಸಂತೋಷಪಡ್ತಾರೆ— ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಚುನಾವಣಾ ಪೂರ್ವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಚಿವರು ಜಿ ಎಂ.ಎಚ್.-4ಗೆ ಬೇಟಿ ಇತ್ತರು. ಅವರು ಮೊದಲು ನೋಡಬಯಸಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಿದ್ದ ಕಕ್ಕಸನ್ನು. ಕಕ್ಕಸ್ಸಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ತಾವಾವುದೋ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಮೂಗಿಗೆ ಸುವಾಸನೆ ಬೀರುವ ಮರಾಠಾ ದರ್ಬಾರ್ ಕಡ್ಡಿಯ ಹೊಗೆ ಬಡಿಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಥಳಥಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಕ್ಕಸ್ಸಿನ ಮಾಲೀಕ ಸಿದ್ದವಾ ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಹೂವಿನಹಾರವನ್ನು ಸಚಿವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕಕ್ಕಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಗುಂಪುಗೂಡಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, 'ಹೊಗ್ರೋಲೋ ಹೋಗ್ರೋ.... ಇಲ್ಲೇನ್ ಕೋತಿ ಕುಣೀತಾ ಐತಾ? ಬುಡ್ಡೀನಿ ನೋಡು ಬಂದು' ಎಂದು ಕಕ್ಕಸ್ಸಿನ ಬಾಗಿಲೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೆಗಲಮೇಲಿದ್ದ ಚೌಕವನ್ನು ತಲೆಗೆ ಲಪಟ್ಟಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡ ಸಚಿವರು ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಬೋಲ್ಡ್ ಎಳೆಯುತ್ತಾ 'ಬಾಗ್ಲು ತೆಗೀರ್ರೀ... ಬಾಗ್ಲು ತೆಗೀರ್ರೀ...' ಎಂದು ಆರ್ತನಾದ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಯಿತೇ ಎಂದು ಸಂಶಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತಾ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಾಗ ಸಚಿವರು ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದರು. ಹಾರ, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣನ್ನು ಪಿ.ಎ. ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು, 'ಇದ್ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕ್ಲೀನಾಗಿದೆ? ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಕ್ಲೀನಲ್ಲ...' ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ರೈತ, 'ಇದನ್ನು ನಾವು ನಿಮಗೋಸ್ಕರ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ... ಎಲ್ಲ ಹಟ್ಟೀಲೂ ಅಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ವಜ್ಜಾಮಾಡ್ಬೇಕು.... ಏನೋ ಬಡವ್ರ

ನಿಮ್ಮ ಸರೇಳೊಂಡು ಬದಿಕೋತ್ತೀವಿ.... ' ಎಂದು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಚಿವರು ಕೂರು ಹತ್ತಿದರು.

ನಮ್ಮ ಜನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ರೆಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ನಿದರ್ಶನವೊಂದು ಸಾಲದೆ? ಹಾಗಾದರೆ ವಿಲನ್ ಯಾರು ಅಥವಾ ಯಾವುದು?

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಂ. ಭಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ. ಅವನೋ ಶುದ್ಧ ವಿಧಿವಾದಿ

ಯಂತೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳ ತೀವ್ರ ಪ್ರಚಾರ ಆದೋಲನ ಕೈಗೊಂಡ ದೀಕ್ಷಿತನಂತೆ, 'ದಾರಿದ್ರ್ಯರೇಖೆ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿದೆ, ಹಣೆಯ ನೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅಳಿಸಲು ನೀನು ಯಾರು? ನಾನು ಯಾರು? ಸಚಿವರು ಯಾರು?' ಎಂದುಬಿಟ್ಟ. ಧೃತಿಗೆಡದ ನಾನಾದರೋ ದಾರಿದ್ರ್ಯರೇಖೆಯ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

—ಪೀಪಿ

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ರೀಸಿನಲ್ಲಿ...

ಕಾರಣ !

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಸೋತ ತಂಡದ ನಾಯಕನನ್ನು ಅಭಿಮಾನಿಯೊಬ್ಬ ಕೇಳಿದ, "ಎನ್ನಾರ್ ಇದು ಸೋತುಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ!"

ಖಿನ್ನನಾಗಿ ನುಡಿದ ನಾಯಕ, 'ಎನು ಮಾಡೋದಪ್ಪಾ? ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಜನ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದೆವು!'

"ಆರೆ, ಅದ್ದೇಗೆ? ನೀವು ಹನ್ನೊಂದು ಜನರೂ ಇದ್ದಿರಲ್ಲಾ!"

"ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರ ಟೀನಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರು ಜನ ಇದ್ದರು! ಇಬ್ಬರು ಅಂಪೈರ್‌ಗಳೂ ಅವರ ಕಡೆ!!"

ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್

ಆ ದಾಂಡಿಗನಿಗೆ ಚೆಂಡಿಗಾಗಿ ಕಾದೂ ಕಾದೂ ಸುಸ್ತಾಯ್ತು. ಬೌಲರ್‌ಗಳು ಸ್ವಂಪ್ಸ್‌ಗಳ ಆಚೆಗೊಮ್ಮೆ ಈಚೆಗೊಮ್ಮೆ ಚೆಂಡೆಸೆಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನಿಂತಲ್ಲಿಂದ ಕದಲೋ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಬೇಸರದಿಂದ ಕೇಳಿದ, "ಸ್ವಾವಿಯಾ, ಬೌಲರ್ ಮಹಾಶಯರೇ, ವಿಕೆಟ್ ಕೀಪರ್‌ಗೆ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾಲದೇ?!"

—ರವಿರಾಜ ಹಾಲಬೆ

ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್

ಶಂಕರನಾರಾಯಣ (ದ.ಕ.)

ಅನಕಾಶ

ಮಹಿಳಾ ಮಹಾ ಮಂಡಳಿ ಆಶ್ರಯದಾಗ
ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯೊಂದು ನೆಡೆದಿತ್ತು
ವಿಷಯ

“ಪೌರಾಣಿಕ- ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀ ಜೀವನ”

ಒಬ್ಬಾಕಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನೋಡ್ತೀ,
ಸೀತಿ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಅನಸೂಯಾ ತಕ್ಕೊಳ್ಳೀ
ನಮಗೂ-ಅವರಿಗೂ ಏನೇನೂ ಫರಕಿಲ್ಲೀ-
ಆದರೆ. . . .

ಸೀತಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ವನವಾಸ ಪಟ್ಟು
ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗೂಣೊಂದ್ರೇ (ಯಾರ ಕೂಡಾದ್ರು)
ಕಾಡು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಸುಡುಗಾಡಾಗ್ಗೆತ್ತೀ
ಸತ್ಯವಾನ ಸತ್ಯ, ಸಾವಿತ್ರಿ ಜೀವ ಉಳಿಸಿದ್ದು
ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾಲದೆಂಬ ಕೋಪಕ್ಕೆ, ನಾವು
ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿ ಮೊರೆ ಹೋಗ್ಬೆಕ್ತೀ
ಗಂಡ ಬದುಕಿದ್ದೂ, ಸುಳ್ಳೇ ಸತೀ ಹೋಗ್ಬೇಕಾಗ್ಗೆತ್ತೀ
ಅನಸೂಯೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲೀ ನಿಮಗೆ ಆ ಕತೆಯೆಲ್ಲ
ಪಂಚತಾರಾ ಹೋಟೆಲ್ದಾಗ ಬೆತ್ತಲೇ ಸೇವಾಮಾಡು ಪುಣ್ಯ
ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಗ್ಗೆತ್ತೀ
ಸಾವರೇ ವಠಾಡೂಣು ಏನು ಹೇಳ್ತೀ-
ಅವಕಾಶಗಳೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲೀ.

—ಮಂದಗರೆ ಸೋಮು

ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣನ್ನು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡರೆ ಮುಖದ ಕಾಂತಿ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ
ಎಂದು ಮಹಿಳಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯಂತೆ.

—ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರ ಮುಖ ಏಕೆ ಹೀಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು.

(ಕೊರನಂಜಿ)

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ (ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣ)

ಮುಖಾಮುಖಿ

‘ನಮಸ್ಕಾರ ಸುಂದರಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರೇ. ಈ ದಿನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರವಾಡ್ಯೋ ಲೋದಕ್ಕೆ ನಂಗೆ ಅತೀವ ಸಂತೋಷವಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ನೀವು ಹೆಸರಾಂತ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರು ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನಾ ಸಂಘದ ಆಜೀವ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯರೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಸವಹಿದಾಯದ ನೇತಾರಿಣಿಯರೂ, ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಆಗಿದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗಳು, ವಿಚಾರಗಳು ನಮ್ಮ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡೋಣಾಂತ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳೋಣಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?’

‘ನಮಸ್ಕಾರ ಇವರೇ. ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸೋದಕ್ಕೆ ನನಗೂ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಆಗ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಕೇಳಿ, ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡೋಣಿ’.

‘ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು ಹೇಳೋರಾ?’

ನನ್ನೆಸು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಂದರಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಅಂತ. ಆದ್ರೆ ಎಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಮೇಡಮ್ಮ ಅಂತಾನೇ ಕರೀತಾರೆ, ನೀವೂ ಹಾಗೇ ಕರೀ

ಬಹುದು.’

‘ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಸುಂದರಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರೇ, ನಾನೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೇಡಮ್ಮ ಅಂತಾನೇ ಕರೀತೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ, ಅಭಿವಶಾನಕ್ಕೆ ಚಿರಋಣಿ, ಸುಂದರಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರೇ. — ಅಲ್ಲಾ ಮೇಡಮ್ಮನವರೇ ಹುಂ, ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಂದ್ರೆ, ನಿಮಗೆ ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ ಬಂತು?’

‘ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಿ ಇವ್ರೆ. ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಪುಟಗಳಲ್ಲೂ, ಸಾಲಸಾಲಗಳಲ್ಲೂ, ಪದಪದಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧಗಳಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಶತತ ಪ್ರಯತ್ನ....’

‘ಶತತ ಪ್ರಯತ್ನ....’

‘ಅಲ್ಲಾ ಶತತ ಪ್ರಯತ್ನ, ಸಹಸ್ರತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿರುವುದು ಕಾಣಿಸ್ತಾ ಇದೆ’

‘ಹುಂ, ಸರಿ, ಆದ್ರೆಅಂದ್ರೆ ನೀವು ಹೇಳೋದೂ....’

‘ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಪೂರಾ ಕೇಳಿ....’

ಈಗೋಡಿ ನೀವೇ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಉದಾಹರಣೆ. ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಹರಿಸಿರೋವಾಗ ಅದನ್ನ ಪೂರಿ ಮಾಡೋಕೆ ನೀವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ? ನಾನು ಹೆಂಗಸು, ಮಹಿಳೆ. ನೀವು ಗಂಡಸರು....'

'ಛೇ ಛೇ ನೀವು ತಪ್ಪು ತಿಳೋಂಡಿದೀರಾ....'

'ಯಾಕೆ ನೀವು ಗಂಡಸರಲ್ಲವೇ?'

'ಹಹಹಹ... ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ....ನಾ ಹೇಳಿದ್ದು....'

'ಹೌದ್ರೀ, ನಾವು ಹೆಂಗಸರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಪ್ಪು ತಿಳೋತೇವೆ, ನೀವು ಗಂಡಸರು ಯಾವಾಗ್ಲು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳೋತೀರಿ. ...ಈಗೋಡಿ ನೀವೇ ಇಲ್ಲೇ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ, ನನ್ನನ್ನೇ ಬಾಯಿಬಿಡೀತಿದೀರ....'

'ಹಹಹ... ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ... ಇರಲಿ, ನಾ ಹೇಳೋದು....'

'ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ನೀವು ಹೇಳೋದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದೀಗಿಡಿ. ನಾನಾಗ್ಲೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ....'

'ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿ. ಇದು ಪ್ರಸಾರವಾಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.. ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗೋದಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನೋ ಮಾತು ಸರಿಯಾಗಬಹುದು...ಕಿವಿಲಿ ಕೇಳೋ ಮಾತಾದ್ರಿಂದ....'

'ನೋಡಿ. ನೀವು ಮತ್ತೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೇರಬೇಡಿ....'

'ಓಹ್! ಸಾರಿ...ನಾನಿನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿರೋನಿ'

'ಸುಮ್ಮನಿರಲೇಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಮಾತಾಡಿದೀರ. ಈಗ ನಾವು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟೆ ತುರುಕೋಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ್ತಿದೀರ.

ಹೆಂಗಸಿಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಚಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಭಾವನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನೋವು-ನಲಿವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅವಳು ಹೇಳೋಳೋ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ - ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರೋ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆನು ಹಕ್ಕಿದೆ?'

'ಇಲ್ಲ, ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಪ್ಪಿದೆ. ಆದ್ರೆ ಒಂದು ಮಾತು....'

'ಒಂದು ಮಾತೂಂತ ಶುರು ಮಾಡ್ತೀರಾ ಆಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೇನೇ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ಈದಿನ ಮಹಿಳೆಗೆ ತನ್ನ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿದೆ. ಅದನ್ನ ಚಲಾಯಿಸೋದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಈಗ ಶುರು ಮಾಡಿದಾಳೆ. ಇದನ್ನ ಯಾರೂ ತಡೆಯೋದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ '

'ಖಂಡಿತಾ ಇಲ್ಲ. ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ರೆ ತಡೆಯೋ ತಾಕತ್ತು ಕೂಡ....'

'ನೋಡಿ ಅಡ್ಡ ಮಾತಾಡ್ತಿದೀರ..... ನನ್ನನ್ನ ತಡೀಬೇಡಿ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡ್ತಾ ಇದೀನಿ '

'ಅದೇ ಹೇಳೋಕೆ ಹೆಣಗಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಡೋ ತಾಕತ್ತು ಯಾರಿಗಿದೆ ? ಬಹುಶಃ ನಿಮಗಿಂತ ಗಟ್ಟಿಗಿತ್ತಿಯಾದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು?'

'ಯಾರು ಅವಳು ಹೇಳಿ....'

'ಅದು ಮುಖ್ಯ ಅಲ್ಲ? ಮಾತಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪೆ....'

'ಅದು ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯ ಅಲ್ಲ? ಹೀಗೆಲ್ಲ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಯಾರವಳು?'

'ನೀವಿಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡ್ತಿರೋದ್ರಿಂದ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಅವಳು

ಯಾರೊಂದ್ರೆ...

‘ಸ್ವಲ್ಪ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡಿ ಅವಳು, ಇವಳು ಅಂತ ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದೀರ ನೀವು. ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ, ಮೊದಲು’

‘ಕ್ಷಮಿಸ್ತು... ನಾನು ಯಾರೊಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಯಾರು ಅನ್ನೋದನ್ನು ಅರ್ಜಿಂಟಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಯ್ತು.’

‘ಹುಂ, ಹೇಳಿ. ಯಾರವಳು?’

‘ಅವರು, ನೀವೇ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ, ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿ...’

‘ನಾನು ಹಾಗನ್ನಬಹುದು.. ನೀವು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ನನ್ನನ್ನ ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡೋ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಹಿಸಬೇಡಿ. ಹುಂ, ಹೇಳಿ...’

‘ಅವಳು-ಸಾರಿ, ಅವರು, ಯಾರೊಂದ್ರೆ ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೊಂದ್ರೆ...’

‘ಹೌದು ನಿಜ ಹೇಳಿ’.

‘ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ರು’

‘ಹೆಂಡ್ರು! ಏನೀ ಇದು? ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದೀರ?’

‘ಒಬ್ಬರನ್ನೇ.... ಬಹುವಚನದ ವ್ಯಾಕರಣ ಸೂತ್ರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ... ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು, ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ರು ಮಾತಾಡೋವನ್ನ ನೋಡಿದ್ದ್ರೆ ಒಂದೊಂದ್ ಸಲ ನಾನಿವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದೀನ, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸ್ವಭಾವ ಮಾತು ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಬೇರೆ ಥರಾ ಇತ್ತಲ್ಲ, ಇವಳ್ಯಾರೋ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿರಬೇಕು ಅಂತ ಗಾಬರೀನೂ ಆಗುತ್ತೆ ... ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬಹುವಚನಾನೇ ಸೂಕ್ತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ...’

‘ನೋಡಿ ನೀವು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ತಮಾಷೆ ಮಾಡೋದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸಾದ್ರೆ ಎಷ್ಟು ಜನನ್ನಾದ್ರೂ ಮಾಡ್ಕೊ ಬಹುದು ಅಂದ್ಕೊಂಡಿದ್ದೀರ. ಈಗಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಬದಲಾಗಿದೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಕೊಂಡು ಬಿಡಿ. ಅದಿರಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ನನಗಿಂತ...’

‘ಉಹುಂ... ಹಾಗಲ್ಲ ನಾ ಹೇಳಿದ್ದು, ಬಹುಶಃ... ಏನಪ್ಪಾಂದ್ರೆ...’

‘ನೋಡ್ರಿ, ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಚ್ಚೆಬ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಹುಂ, ಹೋಗ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಂದರ್ಶನ ಮುಂದುವರೆಸಿ’.

‘ಹಾಂ! ಸಂದರ್ಶನ! ಮರ್ತೇಹೋಗಿತ್ತು. ತುಂಬಾ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ... ಅಂದ ಹಾಗೆ ನಿಮಗೆ ಈ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ, ಹೇಗೆ, ಯಾಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿತು ಅನ್ನೋದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶದವಾಗಿ-ಅಂದ್ರೆ ಚುಟಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಿಡಿರಾ?’

‘ನೋಡಿ ಇವ್ರೇ, ನಾನು ಹುಟ್ಟಾ ಹೆಂಗಸು... ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೆಂಗಸು ಏನೇನೂ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅನುಭವಿಸಿದೀನಿ. ನಾನು ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ‘ನಿಂಗೇನ್’ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ? ಹೆಣ್ಣು ಹೆಂಗ್ನು ನೀನು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಚೆಲ್ಲು ಚೆಲ್ಲಾಗಿರಬಾರದು’ ಅಂತ ಮೂದಲಿಸಿ ನಾನು ಯೋಚಿಸೋ ಹಾಗಾಯ್ತು’

‘ಅಂದ್ರೆ ನಿಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಪ್ರಗತಿಗೆ, ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ಕೀರ್ತಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಕಾರಣ ಅಂತ ನೀವು ಹೇಳೋದು’

‘ಹೂಂ ... ಒಂಥರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅನ್ನ

ಬಹುದು. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮದುವೆ ಆದಮೇಲೆ ..'

'ಹಾಂ, ಹಾಂ! ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ, ತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ'

'ನೀವು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಶರಟಿನ ಮೇಲೆ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸಬೇಡಿ.... ನನ್ನ ಗಂಡ-ನಾನು ಯಜಮಾನನು ಆನ್ನೋ ದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಗೆಮನಿಸಬೇಕು—'

'ಅಲ್ವೇ ಮತ್ತೆ...'

'ನನ್ನ ಗಂಡ ನನಗೆ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಅವರೇ ನಿರ್ಣಯ ತಗೋತಿದ್ದು— ನಾನು ಕೋಲೇ ಬಸವನ ಹಾಗೆ ತಲೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು—'

'ಒಂದಿಮ್ಮ— ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡ್ತೀರಾ?'

'ಒಂದ್ಯಾಕೆ, ಸಾವಿರ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಮಹಿಳೆಗೆ ಎಲ್ಲೀವರೆಗೆ ರಾಜಕೀಯ, ಸಮಾಜ ಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕೋದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲೀವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆಯೋದಿಲ್ಲ ಆನ್ನೋ ಮಾತನ್ನ ಈ ದಿನ ನಾನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದೀನಿ, ಬರೆದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡುಬಿಡಿ...'

'ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ಅಂತ, ಅದನ್ನ ಮಹಿಳೆ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತಾಳೆ, ಅದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ಉದ್ಧಾರ ಹೇಗಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಚುಟುಕಾಗಿ ವಿಶದೀಕರಿಸ್ತೀರಾ?'

'ಆಗ್ಲಿ ಮೊದ್ಲು ರಾಜಕೀಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಾಕ್-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಕು... ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ

ಆದ್ರೂ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಬೇಕಾದ್ರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಮಾತಾಡೋದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಈಗ ನೋಡಿ. ಮನೇಲಿ ಅಥವಾ ಅಫೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನ್‌ಗಳಿರುತ್ತೆ. ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಫೋನ್‌ಮಾಡೋಕೆ ಹೋದ್ರೆ ಸಾಕು—ಬರುತ್ತೆ, ಗಂಡಸರ ಟೀಕೆ, ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಪುಂಖಾನುಪುಂಖವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳೋದು ಮಹಿಳೆಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದ್ರೂ ಮಾತಾಡೋ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಂತಾನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಟೆಲಿಫೋನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು...'

'ಅದೇ ನೀವು ಹೇಳೋದು, ಪುರುಷರಿಗೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಂತ ಬೇರೆ ಬೇರೆ...'

'ನೋಡಿ, ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ ನನ್ನ ವಾಕ್-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಕಬಳಿಸಬೇಡಿ. ಈ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಅಂತ್ರಿಮವಾಗಿ ಜಯ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತೆ, ಆಗ ಎದುರಾಳಿಗಳ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವಳ ಧ್ವನಿ ಮೊಳಗುತ್ತೆ ಅಲ್ಲೀವರೆಗೂ ನಾನು ಶತಶತವಾಗಿ, ಸಹಸ್ರಶತವಾಗಿ ಹೋರಾಡ್ತಾನೇ ಇರ್ತೀನಿ....ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರದ್ದೇ ಕೊನೇ ಮಾತಾಗಬೇಕು.'

'ಮುಂದಿನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಸಾಮಾಜಿಕ...'

'ಇನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕೀಯಕ್ಕೆ ಬಂದ್ರೆ.... ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಗೆ ಇರೋ ಸ್ಥಾನ ಮಾನವಾದ್ರೂ ಏನು? ಸಂಚಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮ ತನ್ನ ಅಮರ ಕಾವ್ಯ ಬರೆದು ಶತಮಾನಗಳಾದ್ರೂ ಇಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಗಂಡಸರು ತೋರಿಸೋ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಲಂಕಪ್ರಾಯವಾಗೇ

‘ನಾವು ಹೆಂಗಸರೇ ಎಷ್ಟೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ
ದ್ರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರತಿ ಫಲ ? ಇಡೀ
ಸಂಸಾರದ ಭಾರ, ಸಮಾಜದ ಭಾರ, ರಾಷ್ಟ್ರ
ದಭಾರ, ಇದೆಲ್ಲದರ ಮೇಲೆ ಧಡ್ಡ ಗಂಡಸರ
ಹೆಣಭಾರ - ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಳೆಕೊಂಡು
ರಥ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದ್ರೆ ಅವಳ ಬೆನ್ನು ಬಾಗಿ
ರೋದ್ರಲ್ಲಿ ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ?

‘ಸ್ವಲ್ಪ ಚುಟಕಾಗಿ’

‘...ವಿಶದೀಕರಿಸ್ತೀನಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ನ ಹಾಕೋರೂ ಯಾರು ? ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳೋರು ಯಾರು? ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯೋಗ ಕ್ಷೇಮ ಯಾರ ಪೆಗಲ ಮೇಲಿದೆ? ಮಹಿಳೆ-ತಾಯಿ, ದೇವಿ, ಕಾಳಿ, ಆದಿಪರಾಶಕ್ತಿ ಅಂಥೋಳನ್ನ....’

‘ಸರಿ ಸರಿ ಅರ್ಥವಾಯ್ತು ಬಿಡಿ’

‘ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಡಸಿನ ಸಂಬಳವನ್ನೂ ಆಫೀಸಿನವರು, ಫ್ಯಾಕ್ಟಿಯವರು ಹಾಗೂ ಮತ್ತೆಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು, ಕೆಲಸಗಾರನ ತಾಯಿಗೋ ಅವನು ಮದ್ವೆ ಆಗಿಲ್ಲೇ ಇದ್ದೆ, ಆಗಿದ್ದೆ, ಹೆಂಡ್ತೀಗೋ ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗದೆ ಹಣದುಬ್ಬರ, ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ಬಡತನ ಒಂದೂ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆದ್ರೆ ಹೆಂಗಸಿಗೂ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕೀಯ ಅವಲಂ

ಬನೆ ದೊರಕುತ್ತೆ, ಗಂಡಸಿಗೂ ಒಂದು ಥರಾ ನಿರಾಳ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸುಭದ್ರತೆ...ಒಪ್ಪೋತೀರಾ?

‘ಅಲ್ವೇ ಮತ್ತೆ ಒಳ್ಳೆದು ಸುಂದರ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರೇ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಖರವಾದ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ, ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೋತೃಗಳ ಜೊತೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೀರ ...ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು, ನಮಸ್ಕಾರ.’

‘ನನ್ನ ಮಾತೇ, ಹೆಂಗಸರ ಮಾತೇ ಕೊನೇ ದಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲೀವರೆಗೆ ನನಗೆ ಶಾಂತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳೂ ನಮ್ಮ ಆಕಾಶವಾಣೀಲಿ, ಬೀಬೀಸಿ ಆಕಾಶವಾಣೀಲಿ, ಮತ್ತೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಆಕಾಶವಾಣಿಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಾರವಾಗೋ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು - ಬರ್ರೀನಿ, ನಮಸ್ಕಾರ’

‘ನಮಸ್ಕಾರ ಮೇಡಮ್’

—ಮಾರ್ಕೊಪೋಲೋ

ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾರೀ ಸೇತುವೆ ಮುರಿದುಬಿತ್ತು. ಅದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

— ಸೇತುವೆ ಕೆಳಗೆ ಹಳ್ಳವೊಂದಿತ್ತೆಂದೂ, ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದು ಮುರಿದಿರಬೇಕೆಂದೂ ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿಕೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಕೊರನಂಜಿ)

ತರಣಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿೊಬ್ಬರು ತರಣಿ ಎಂದು ನಾಲ್ಕುಬಾರಿ ಎಳೆದಳೆಂದು ಹಾಡಿದರು.

— ಅವನಿಗೆ ಈಗ ವಾಸಿ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಸಂತೋಷದಾಯಕ.

(ಕೊರನಂಜಿ)

ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಚಟ ಇರುವವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೊಂದು ಸಲಹೆ :

—ಕೊಡಬೇಡಿ.

(ಕೊರನಂಜಿ)

೨-ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೋಷಣೆ

೧. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹಳೇ?
—ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ
ಅದರ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ?

೨. ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸುಡುವುದು, ಮನೆಯೊಳಗೆ
ಮುಚ್ಚಿಡುವುದು, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ
ನಿಷೇಧ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ?

—ಕೆಲವು ಬಂದು ಹೋಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು
ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗಿವೆ. ಬಲವಂತ
ಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಯಂತೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ
ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಗಂಧವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರೇ ಈಗ
ಆಳರಸರಾಗಿ ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳಾದವು.

೩. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ?
ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಮೀಲೇ?

—ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ನೀವೇ ಶಾಮೀಲು. ಸ್ತ್ರೀ
ತನಗಿಚ್ಛೆ ಬಂದಂತೆ ತಿರುಗಾಡಿದರೆ ತಾನೇ ಆ
ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಮುಕ್ತ ವಿಚಾರ,
ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಲೈಂಗಿಕ ಜೀವನವಿರುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ

ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಬಲಾತ್ಕಾರಗಳು
ಹೆಚ್ಚಿವೆಯಲ್ಲಾ, ನೀವೇನೂ ಹೇಳುವಿರಿ?

೪. ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ವಿಧಿವಾದಿಗಳು, ಪ್ರತಿ
ಗಾಮಿಗಳು, ಕರ್ಮಫಲದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ
ವರು?

—ಹೌದು. ನೀವು ಕೇಳುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ
ಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮದ
ಫಲವಲ್ಲವೇ?

೫. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಗಾದರೆ
ನೀವು ವಿರೋಧಿಗಳೆಂದ ಹಾಗಾಯಿತು?

—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯಾರಿಗಿದೆ ಹೇಳಿ? ಹಕ್ಕು
ಗಳೊಡನೆ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಲೆಕ್ಕ
ಹಾಕಿರುವಿರಾ? ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದು
ದೇನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿದೆಯೇ?

ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ
ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಷ್ಟೇ.

೬. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವೇನು?

—ನೀವು ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಕಾಳಜಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡ.
—ಪುರಂದರ

ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸುಖವಾಗಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಪಹರಿನ ವೈದ್ಯರೆಲ್ಲಾ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ
ಬಂದು ಹೊಸಹೆಸರಿನ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮದಿಯನ್ನೇ
ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ—ಎಂದೊಬ್ಬರು ಗೊಣಗಿದ್ದಾರೆ.

(ಕೊರವಂಜಿ)

೩-ಯಾತ್ರ ಮಾತಾಡ್ತಿ ಬಾಯಿನುಚ್ಚು ಸ್ವಾಮಿ!

೧. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹಳೇ?

ಯಾತ್ರ ಮಾತಾಡ್ತಿ ಬಾಯಿನುಚ್ಚು ಸ್ವಾಮಿ. ನಮ್ಮಪ್ಪ ಏನೂ ಹೇಳಿದ್ದು ಗೊತ್ತೇ. ಯಾರನ್ನ ನಂಬಿದ್ರೂ ಹೆಂಗ್ಗಿನ್ನ ನಂಬಬ್ಯಾಡ ಹೆಂಗ್ಗಿನ್ನಂಬಿದ್ರೂ ಗುಟ್ಟು ಹೇಳಬ್ಯಾಡ, ಗುಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ರೂ ರಟ್ಟು ಮಾಡಬ್ಯಾಡ ಅಂತಿದ್ದ.

೨. ಹೆಂಗಸರ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚುವು ದಕ್ಕೆ ಪುರುಷರೇ ಕಾರಣರಲ್ಲವೇ?

ಯಾವನ್ನೇಳಿದ ಸ್ವಾಮಿ? ಇವತ್ತು ಇದು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೇಳಿದ್ರು, ಎಲ್ಲೆಂದ ತರ್ತಿ ಅಂತ ಕೇಳ್ತೆ. ನಿನ್ನ ಮಕಾಡಕ್ಕ, ಯಾತ್ರ ಗಂಡ್ನು ನೀನು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ದಿನ್ನು ಅಂದೆ. ಯಾತ್ರನಾರ ಆಗ್ಲಿ ಮುದ್ದೆ ಇಕ್ಕು ಅಂದೆ. ರಾಗಿ ತಂದಿದ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಅಂದಳು ಕಸಬರಿಗೆ ತಗುಂಡು ಇಕ್ಕಕ್ಕಂದ್ಕು. ತಪ್ಪಿಸ್ಕೆಂ ಡಿದ್ದು ರಂಪಾಟಾತು. ಆಮ್ಕಾಲೆ ಮುದ್ದೆ ಇಕ್ಕು, ಈಗ ಜೋಳಿಗೆ ಹಿಡಕಂಡು ಹೊಂಟ ವಳೆ. ರೊಕ್ಕಾನೋ, ಕಾಳೋ ಬಂದ್ರೆ ಸಿನಿ ಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಕ್ಕುತೆ.

೩. ನೀವು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಬಹುನ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಎಂದ ಹಾಗೆ ಆಯ್ಕು?

ಏನೋ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮೀರು ಅಂತ ಸುಮ್ಮಿದ್ದೆ. ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ ಗೆಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟಿ ತಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಗಂಡಸ್ರು ಗಂಡಸ್ಸಿದ್ದಂಗಿದ್ದೇಕು. ಹೆಂಗಸ್ರು ಹೆಂಗಸ್ಸಿದ್ದಂಗಿದ್ದೇಕು. ಹೆಂಗಸ್ಸನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಪಂಜಿನ್ದಂಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು. ಕೆರೆ, ಹಳ್ಳ, ಬಾವಿ ನೀರಿಗಲ್ಲಾ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹೊಂಟಂಗೆ ಕಾಣ್ತೆ ನೀವು.

4. ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಒಂದು ರಂಗ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

—ಇಲ್ಲ, ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೂಲಿ, ಕೂಲಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾಳುಕಡಿ ರೇಟು ಬೇಕಾಗೆಂತೆ ನೋಡು. ತಿಂದು ಹೆಚ್ಚಾದರು ಇಂತಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ್ತರೆ.

೫. ಹಾಗಾದರೆ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ....?

ಏ ಅದೇ ಮತೇ. ಪಾಡಿರಲ್ಲ ನೋಡಿ ದೆಲ್ಲಾ. ತಿಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎದೆಗಾನೆತೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಇಂಥದೆಲ್ಲಾ ಚಿಳ್ಳೆ ತಗೀತಿ...

—ಮಲ್ಲಜ್ಜಿ

ಭಾರತ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶದ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗಿಂತ ವಿದೇಶ ವರ್ತಮಾನಗಳಿಗೇ ಬಹು ಭಾಗ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದೊಬ್ಬರು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—ನಮ್ಮ ಮನೆ ಜಗಳಕ್ಕಿಂತ ನೆರೆಮನೆ ಜಗಳವೇ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಪ್ತಾಯಮಾನ.

೪- ಕರ್ಣಸಿಪಾಳಿ

ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ನೀವೇನೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಿರುವ ಅತೀವ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ನಾನೇ ಈ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಳಕಳಿ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ, ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ, ಪ್ರೀತಿ ಅಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಯಾರಿರಬಹುದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೆ?.... ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಅಲ್ಪಪರಿಚಯವೇ ನಿಮ್ಮಾಕೆಯ ಮಹಾ ಗುಪ್ತಾನಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ.... ಈಗ ಸಂಪಾದಕ ಮಹಾಶಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆವರು ಕೂಡಾ.

ಆ ದಿನಗಳು ಹೇಗಿದ್ದವಲ್ಲಾ ! ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಮರವನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ ಬಳ್ಳಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವ ತಿಥಿಯಲ್ಲೂ, ಎಂಥ ಹಗಲಿನಲ್ಲೂ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರನೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಮನೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗೆ ಹಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ನೀರೆಲ್ಲಾ ಜೇನಾಗಿತ್ತು. ವಾಚ್‌ಮನ್ ಹನುವಂತಪ್ಪನ ನಾಡ ಕೋಳಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಂಸಗಳಂತೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ನಮಗಾದ ಈ ಅಮಿತ ಸಂತೋಷದ ಸುಳಿವು ನಿಮ್ಮಾಕೆಗೂ ಸಿಕ್ಕು [ಎಳೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು, ಹಚ್ಚಡವನ್ನೇ ಸುಂಗುವ ಆಕೆಗೆ, ಇಡೀ ಹಚ್ಚಡವೇ ಸಿಕ್ಕರೆ,

ಎಳೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೆಯೆ?] ಆಕೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್‌ರ್ 70 ಎಂ. ಎಂ.ನಲ್ಲಿ ಕಂಡು, ನಮ್ಮ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪೊರಕೆಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆದಳು, ಅಲ್ಲವೇ?

ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಹಳೆಯ ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆದಕಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನ ಕಲಕುವುದೇಕೆ ಈಗ? ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನನಗೆಷ್ಟು ಬೇಸರ ವಾಗಿದ್ದರೂ [ಅದೂ ಬೇಸರ ಆವಾಗ ಇತ್ತು ಅನ್ನಿ. ಈಗ ಆ ಬೇಸರದ ಸುದ್ದಿಯೇ ಇಲ್ಲ]. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನಾಗಿ ದ್ದವರು ನೀವಲ್ಲವೆ? ಪ್ರೇಮದನುಭವದ ಎನಗಿತ್ತು ಮೊದಲಿಗೂ ನೀವೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಂತೆಯೇ ಹಿಂದೊಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಬಾಳಿ ನಲಿ ನನಗೆ ಕಲಿಸಿದವರು ನೀವಲ್ಲವೆ? ಅದೇ ನಂತೀರಾ....

ಅದಿರಲಿಬಿಡಿ ಒಂದು ಕಡೆ, ಅವತ್ತು ನಡೆದುದನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡರೆ ನನಗೆ ಈಗಲೂ ನಗು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಪೊರಕೆ ಕೈಯಲ್ಲ ಓಡಿದ ನಿಮ್ಮಾಕೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಲ್ಪಡುವ. ಗುಬ್ಬಿಟ್ಟಿಯಂತೆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಮೂಲೆಗೆ ಓಡುತ್ತಿರುವ ನೀವು ಬಗ್ಗಿ, ಎದ್ದು, ಜಿಗಿದು, ಹಾರಿ, ಮಂಚದ ಕೆಳಗೆ ಅಡಗಿ, ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ನಿಂತು, ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿ, ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ತೂರಿ...ಅಬ್ಬಾ ನಿಮ್ಮಾಕೆಯ ಪ್ರೇಮ ತಾಡ ನದಿ ದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀವು ಅದೆಷ್ಟು ಬವಣೆ ಪಟ್ಟಿರಿ! ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ

ದೊಗ್ಗು ಸಲಾಮು ಹೊಡೆದು, ಆಕೆಯ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ ನೀವು ಪ್ರೊಡಮಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ನಿಮ್ಮ ಭಯ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ, ನಿಮಗೊಂದು ನೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನನಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ನೀವು ನಿಮ್ಮಾಕೆಗೆ ಅದೇಕೆ ಅಪ್ಪೊಂದು ಹೆದರಿದಿರಿ? ಜೀವಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಯಾಚನೆ ಮಾಡುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಯ ನಿಮ್ಮನ್ನು ದೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತಲ್ಲ, ಏಕೆ? ಹೊಡೆಯಲೆತ್ತಿದ್ದ ನಿಮ್ಮಾಕೆಯ ಕೈಹಿಡಿದು, ಪೊರಕೆಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಮೂಲೆಗೆ ಎಸೆಯಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಬೃಹನ್ನಳಿ, ನಿನ್ನ ಕ್ಲೈಬೈಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದದ್ದು ಯಾವ ಕ್ಷುದ್ರ ಹೃದಯ ದೌರ್ಬಲ್ಯ?

ನಿಮಗಿನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಆ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ನೀವಿನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆ? ಕೇಳಿ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೂ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಉತ್ತರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಕರಿವದನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆವ ದಂತಪಂಕ್ತಿಗಳಂತೆ. ಅದೇನೂ ಗೊತ್ತೆ? ಅದೇ ಹೆಂಗಸಿನ ಹಕ್ಕು. ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಕೇಳಿ. ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವೇ ನಿಮ್ಮಾಕೆಯ ಹಕ್ಕು. ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ಹಕ್ಕಿನ ಅರಿವು ಮೂಡಿತು. ತನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು [ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕಿ ಅದನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು] ನಿಮ್ಮಾಕೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಆಕೆಯಿಂದ ಆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು [ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ defence counsel

ಹೇಳಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಹೆಣ್ಣು ಯಾರು?] ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅದು ನಿಮಗೆ ಕಾದ ಕಾವಲಿಯ ಮೇಲೆ.... ಇಟ್ಟಿತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹಕ್ಕು ಚಲಾಯಿಸಿದ ನಿಮ್ಮಾಕೆ ಗೆದ್ದಳು. ನಿಮಗೆ ಹರ್ಷ-ಬಂಧನವಾಯಿತು.

ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಹಿಳಾ ಸೋದರಿಯರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಗಲೇಬೇಕು. ಹೆ ಗಸರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕು, ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆ ಆಗಲೇಬೇಕು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶೋಷಣೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು—ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬಂದದ್ದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರ ತಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದವರು ಯಾರು? ಇದು ಯಾವುದೇ ಹೆಂಗಸಿನ ಮಿದುಳೆಲೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಅವಳ ಒಳಗಿಂದ ಜಿಮ್ಮಿ ಬಂದ ಸೆಲೆಯೂ ಅಲ್ಲ. [ಕೇವಲ ವಿಚಾರ, ಸೆಲೆಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಿ]. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಅವಳಲ್ಲಿ ತನ್ನಪ್ಪಕ್ಕೆ ತಾನೇ ರೂಪುಗೊಂಡ ಉದ್ಭವ ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿದವರು, ಪುರುಷರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಡಸಿಗೂ ತನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದ ಹೆಂಡತಿಯ ಗಮನ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಲಿ ಎಂಬ ಆಸೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನ ಗಮನ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಹರಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು.

ತ್ತದೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾವಲುಗಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡು ನುಸುಳಿ ಹೋಗಲು ಗಂಡಸೆಂಬ ಕ್ರಿಮಿಗೆ ಆಸೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನೊಂದು ಸಂಚು ಹೂಡಿದ. ಆ ಸಂಚಿನ ಫಲವೇ ಈ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿ. ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ, ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಮಹಿಳೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಸಮಾಜ, ಕ್ಲಬ್ಬು, ಆಫೀಸು, ಸುತ್ತುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಗಜಕಟಿಯನ್ನು ಬಳುಕಿ ಸುತ್ತಾ, ಕಂಠರೋಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬೀದಿಬೀದಿ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಗಂಡ ಸನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರು? ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಗುವುದು ನಮಗೆ ಅಂದರೆ ಹೆಂಗಸರಿಗಲ್ಲ, ಗಂಡಸಿಗೆ. ಆ ಗಂಡುಗೂಳಿ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇ ತೋಟ, ಆದಿದ್ದೇ ಆಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸೋದರಿಯರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಳವಳಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ, ನಾವು ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಹಾಗೂ ಏಕೈಕ ಹಕ್ಕಾದ ಪುರುಷನನ್ನು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಸದಾ ವಂಚಕರಾದ ಪುರುಷರ ಮೋಸದ ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದು ನಮಗೆ ನಾವೇ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಈ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲ ಬೇಡ ವೆನ್ನುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀ ಚಳವಳಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಪುರುಷ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ವಂಚನೆಯ ಬೀಜ.....ಚೆವುಟಿದ್ದು ಗಂಡಸು. ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ನಾವು.

ಹೋಗಲಿ ಇಂಥ ಚಳವಳಿಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಬಂದ ಬಳುವಳಿಗಳಾದರೂ ಏನು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ, ನಾವೇಕೆ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದು. ಸೊಂಪಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು. ನಮ್ಮ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರೈಸಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಅನವರತವಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾದದ್ದು ಗಂಡಸಿನ ಅನಿವಾರ್ಯ ಗಾರ್ಡಭ ಕರ್ಮ. ಗಂಡಸು ಅವನಾಗಿ ಅವನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವನ ಜೇಬನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕೆಂದರೆ ಅವಾಗ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವ, ಜೇಬಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಲಪಟಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳಿರುವಾಗ, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು, ಹೆಂಗಸರಾದ ನಾವು ದುಡಿಯಲು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಏಕೆ? ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಆಫೀಸುಗಳಾದರೂ ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ? ಯಾರಾದರೂ ಗಂಡಸಿನ ದೃಷ್ಟಿ ನನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದರೆ, ಸೀರೆಯನ್ನು ಬೇಧಿಸಿ ಆ ಸೂಜಿನೋಟ ಒಳಹೊಕ್ಕರೆ, ಅದು ಅವನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ 'ಧೈರ್ಯವಂತ'ನಾಗಲು, ಮುಂದೆ ಪರಿಯಲು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದರೆ, ಅವನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ತಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಗಂಡ ತನ್ನ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ರಮಾಮಣಿಯೊಂದಿಗೂ ಅಥವಾ ಮೊನಾಕ್ಷಿಯೊಂದಿಗೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಕಾಡಿ, ಸಪ್ಪಗೆ ನಕ್ಕು ಬೆಪ್ಪುತಕ್ಕಡಿಯ ಹಾಗೆ ನಾನು ತೆಪ್ಪಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಮಿದಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಚೀಪುತ್ತಾ ಮೇರಿ ಒಪ್ಪಿಸುವ ವರದಿ ಕೇಳಿ ಕರುಳು ಚುರ್ರೆನ್ನುತ್ತದೆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ರುದ್ರ ಕೇಳಿದನಂತೆ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನಂತಾರೆ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಯ್ಯ ಹೇಳಿದನಂತೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಲಂಗ ಅಂತ, ಅರೆಲಂಗ ಅಂತ ಬೇಕಾದರೆ ಕರೆಯಬಹುದು ಅಂತ. ಆ ಮಾತಿಗೆ ಸಾಬಿ ಅರೇ, ಲಂಗಾ ಅಂತ ಉದ್ಗಾರ ಎತ್ತಿದನಂತೆ. ಇನ್ನೇನು ಅವನಿಗೆ ಅರೆಲಫಂಗ ಅಂತ ಮೇರಿ ಅನ್ನ ಬೇಕು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಚಾರಿ ಇದೇನು, ಇವತ್ತು ಆಫೀಸಿಗೆ ಆರ್ಥ ರಜ ಅಂತ ನಿಮ್ಮದೂ ಆರ್ಥ ಡ್ರೆಸ್ಸೂ ಅಂತ ಮೇರೀನ್ನೇ ಕೇಳಿದ ನಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರಿ ಹಾಗಾದರೆ ನಾಳೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ರಜ ಅಲ್ಲಪ್ಪ ಅಂದ ನಂತೆ. ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಲೇ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇರಿ ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಮಿಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾರಿ ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ವಾಟೆಯನ್ನು ಉಗುಳಿದಳು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ನಾವು ಹೆಂಗಸರು ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನೋದೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದು ಅಂದರೆ ಶುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೀರೆಯೊಳಗೆ ಜಿರಲೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಯಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು, ಗಂಡನ ಸಂಬಳವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪುಡಿಗಾಸಿಗೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಅಂದರೆ ಹೆಂಗಸರ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮ.

ಇಂಥ ಮಾನಗೇಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕೂತು ಗಂಡನ ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಲಕ್ಷಣ. ಗಂಡ ಅಂದರೆ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ, ಅವನಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ಗಂಡ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಏನಿದ್ದರೂ ಹೆಂಡತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ವಸ್ತು ಅಷ್ಟೆ. ನೀವು ಗಂಡನಿಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ಆ ಗಂಡನೆಂಬ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋದರಿ ಹೆಂಗಳೆಯರೆ, ಪುರುಷರನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಡಿ, ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಿ. ಗಂಡನೆಂಬ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಡಬೇಡಿ, ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ.

‘ಪುರುಷನೊಂದೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು
ಅವನ ಜುಟ್ಟು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕು
ಅವನು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದಿ
ಉರುಳಿ ಹೊರಳಿ ನರಳಲಿ.
ಮಹಿಳೆ ಮಹಾಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ
ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಿಗ್ಗಿನಿಂದ
ಎಂದೆಂದೂ ಮೆರೆಯಲಿ

ಅಂತ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯುವ ದಿನ ದೂರವಿಲ್ಲ. ಕಾದು ನೋಡಿ.

ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ. ಈ ಲೇಖನ ಈಗಾಗಲೇ ನಿಮ್ಮಾಕೆಗೆ ತಲುಪಿದ್ದು ಅವರಿಂದ ಅಪೂರ್ವ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. (ಏಕೆಂದರೆ ಭ್ರಮಾಧೀನ ಮಹಿಳೆಯರ ಸುಳ್ಳು ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ನಿಮ್ಮಾಕೆ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸಹ-ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನಿ) ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮಾ

ಕೆಯ ವೇಲಾಣೆ. ಇರುಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ,
ಇದು ಕೇವಲ ಎಚ್ಚರಿಕೆ.

ಇಂತಿ,

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸತ್ಯಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ

ಸತ್ಯಭಾಮೆ

(ಪ್ರ. ಮ. ಸು. ಹ. ನಿ. ಸ. ಸ. ಕಾ)

(By arrangement with Karna
Pishachi)

ವಸ್ತು ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ
ಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ
ಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ

ಅಪರಂಜಿ

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

೧. ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಲೇಖಕಿ 'ರಮ್ಯ' ಅವರ 'ಮಂದಾರ' ಧಾರಾವಾಹಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ.
೨. ಇತರರ ಹಕ್ಕುಗಳು : ನಗೆ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣ (ಚಿಂತಾಪ್ರಚೋದಕ)
೩. ಲಘುಕವನಗಳು
೪. ಇತ್ಯಾದಿ

ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ಹೆಣ್ಣು

ಗಾಜಿನ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದವಳಲ್ಲ
ಮಿಂಚುವ ಥಳಕು ಬಳಕು ಲತೆಯವಳಲ್ಲ
ಕುದುರೆ ನಡಿಗೆಯ ನವ್ಯ ಹೆಣ್ಣಲ್ಲ
ಕಾಲೇಜು ಕ್ಯಾಂಪಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದವಳಲ್ಲ
ಮಹಿಳಾ ಪೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು
ಭಾಷಣವು ಜಿಗಿದ ಮಹಿಳಾ ಸೇವಾಸಮಾಜದ
ಸದಸ್ಯೆಯೂ ಅಲ್ಲ
ದೌರ್ಜನ್ಯ ಬಲಾತ್ಕಾರಗಳಿಗೆ
ಎದಿರೇಟು ಕೊಡುವ
ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್ ಕರಾಟೆ ಜುಡೋ ಕಲಿತವಳಂತೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ
ಅಶ್ವೀಲ ಸಿನಿಮಾದ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟದ
ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ನಿಂತು ಅಶ್ವೀಲ ಹೆಂಗಸರ
ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಲ್ಲ
ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಗಳಲ್ಲ ; ಸಂಗೀತ ಗಾಯಕಿಯಲ್ಲ
ಚುನಾವಣೆಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಚುಚಲಿತಳಾದವಳಲ್ಲ
ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ಹೆಣ್ಣು
ಗುಮ್ಮನ ಗುಸುಗರ ವಂಶಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಬಿಳಿಗೋಡೆಯನ್ನು ಕಪ್ಪೆಂದೇ ಒಪ್ಪಿ ಬೆಳೆದಾಕೆ
ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಟಿಯುದ್ದ ಮಾಡುವ
ಧೀರೋದ್ಧಾತ ನಾಡಿಗರ ಮನೆಯಾಕೆ
ಕಪ್ಪು ಕೂಸುಗಳ ಹೆತ್ತು
ಕೋಪಿಪ್ಪರ ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಗೆ ವಸ್ತುವಾದಾಕೆ
ವೈರ್ಧ್ಯಾಲಯಗಳ ಹೊತ್ತು
ಬೆನ್ನು ಬಾಗಿಡ ವನಿತೆಯಾಕೆ
ಭಾವ ಭಜನೆಯ ಡೋಲು ಘೌಲಿಗಳ
ಒಂದೂ ಅರಿಯದಾಕೆ
ಆಕೆ ನನ್ನಾಕೆ
ನನ್ನ ಕವಿತೆಯ ಹೆಣ್ಣಾಕೆ.

—ಎಸ್ಕೆ. ಮಧುಸೂದನ

ಓ ನನ್ನ ದೋಸೆಯೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರಿ)

i

ಯಾವ ಹೋಟೆಲು ತಿಂಡಿಯೋ ಇದು
ಯಾರು ಮಾಡಿದ ಆರ್ಡರೋ.
ಯಾವ ಭಟ್ಟನು ರುಬ್ಬಿ ಹುಯ್ವಿಹ
ಬೆಣ್ಣೆ, ಪಲ್ಟದ ದೋಸೆಯೋ
ಯಾವ ಜಾತಿಯ ನೆನೆದು ಮುಗ್ಗಿದ
ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಭತ್ತವೋ
ಯಾರ ಅಂಗಡಿ ಮುಗಿದ ಸರಕಿನ
ಕಡೆಯ ಮಾಸಲು ಮುಗ್ಗಲೋ
ಮೋಸೆ, ದೋಸೆಯೆ, ಬರಿಯ ಜೋಬನು ದೋಚುವಾಸೆಯೆ ದಾಡವೆ ?

ii

ರಂಗು ರಂಗಿನ ಜೋಡಿ ಜೊದೆಗಳು
ಮಹಡಿ ಮೆಟ್ಟಿಲನಿಳಿದರು
ತುಂಬು ಹರೆಯದ ಮಾಣೆ ನಕ್ಕನು
ಟ್ಯುಬು ಲೈಟುಗಳುರಿದುವು
ದೋಸೆ ಬಂದಿತು ಚಟ್ಟಿ ಮುಗಿಯಿತು
ನೀರು ಖಾರಕೆ ಮುಗಿಯಿತು
ಹಸಿರು ಬಾಳೆಲೆ ತೊಟ್ಟ ಸೇರಿತು
ಬಿಸಿಯ ಕಾಫಿಯು ಬಂದಿತು
ಒಡಲು ತುಂಬಿದ ದೋಸೆಯಲ್ಲಿನ ಸೋಡ ತೇಗನು ತಂದಿತು

iii

ಗೆಯ್ಯಲಾರದ ತೊಂಡು ಬಾಳಿಗೆ
ದೋಸೆ ವಾಸನೆ ಬಡಿಯಿತು
ಕೂರಗೊಡದಂತವನ ಕುರ್ಚಿಗೆ

ಮೂಗು ನಾಲಿಗೆ ಕೆರೆದವು
ಕಛೇರಿಯಾಚೆಗೆ ರೋಡಿನಾಚೆಗೆ
ದೋಸೆ ವಾಸನೆ ಸೆಳೆಯಿತು
ಹಸಿದ ಮುಖಗಳ ಜೊಲ್ಲು ಬಾಯಿಗೆ
ದೋಸೆ ಹಿತವನು ಮಾಡಿತು

iv

ಬೆಣ್ಣೆ ಸುರಿಯುವ ತುಪ್ಪ ಹರಿಯುವ
ದೋಸೆ ಕೊಡಿಸುವ ಗೆಳೆಯಗೆ
ಬಾಳೆಯೆಲೆಯಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗುವ
ಪಂಚವರ್ಣದ ಪ್ಲೇಟಿಗೆ
ಕಾಯಿ ಚಟ್ಟಿಯ ಸಾಗು ಪಲ್ಕವ
ಬೇಗನೀಯುವ ಮಾಣಿಗೆ
ಬಾಳಿನಾಸೆಗೆ ಖುಷಿಯನೆರೆವೆ
ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯ ಸ್ಮರಣೆಗೆ
ದೋಸೆ ದೋಸೆಯ ನೀನು ತೀರದಾಸೆಯ ಮಾಯೆಯೇ !

(ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರ ಮುಗಿಲು ಕವನದ ಅಣಕುಪಾಡು)

—ಬಹುಗುಣತೇಜ

ವ್ಯವಹಾರಿ

ಮೆನೇಜರ್ : ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಶೇಕಡ ನಾಲ್ಕರ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆದ ಕೆಂಚ
ನೀವೇ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಕೆಂಚ : ನಿಜ ಬುದ್ದಿ !

ಮೆನೇಜರ್ : ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ ಬಿಜನೆಸ್ಸು ?

ಕೆಂಚ : ಚೆನ್ನಾಗೇ ನಡೆಸಿದ್ದೀನಿ ಬುದ್ದಿ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದೋನು ಸೀದಾ
ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಫಿಕ್ಸ್‌ಡ್ಡು ಇಟ್ಟೆ. ಶೇಕಡಾ
ಹತ್ತರ ದರದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ!!

—ರವಿರಾಜ ಹಾಲಂಬಿ

ಯಾತ್ರಿಕರ ಪತ್ರ

(ಕೊರವಂಜಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು)

ರಾಜ, ನಾನು, ಚಂದಿ - ಆಡೇಸನಟ್ಟಿ ಸೇರಿದಾಗ ಸಂಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ತಲಕಾಡು ದಾರಿ ಯಲ್ಲಿ ಆಡೇಸನಟ್ಟಿ ಹೇಗೆ ಬಂತು ಅಥವಾ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ - ಏಕೆ ಬಂದ್ವು ಅಂತ ನಮಗ್ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಊರಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲುದಾರೀಲೆ ಸೈಕಲ್ ಓಡಿಸಿದ್ದು. ರಾಜ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದೋ ರೋಡು ಬಿಟ್ಟು ಸೈಕಲ್ಲನ್ನು ಈಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿದ್ದ. ಕುರಿ ಹಾಗೆ ಚಂದಿ ಅವನ ಹಿಂದೆ ನುಗ್ಗಿದ. ನಾನು ಚಂದಿಯ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದೆ. ರಾಜ ಚಂದಿ ನಾನು ಆಡೇಸನಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆವು.

ಆ ಊರಿಗೆ ಆ ಹೆಸರು ಯಾಕೆ ಬಂತೂಂತ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಊರುಗಳೂ ಎರಡೆರಡಿರುತ್ತವೆ- ಹೊಸೂರು ಐದಾರಿವೆ, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ಎರಡಿವೆ, ಲಂಡನ್ ಕೂಡ ಎರಡಿವೆ- ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾಲಿ ಆದ್ರೆ ಆಡೇಸ ನಟ್ಟಿ ಇರೋದೊಂದೇ. ಈ ಊರಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ್ಳಾರೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪಹರು ಸೇರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆಡೇಸನಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರೋರೆಲ್ಲಾ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕುಂಬ ಕೋಣಮ್ (ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್) ಮಾಡಿ ಅವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರೋರೇ. ಊರು ತುಂಬಾ ಹಳೆಯದಾದ್ದು ಅಲ್ಲಿಗೂ ನವನಾಗ ರೀಕತೆ ಹೊಕ್ಕಿದೇಂತ ಸಾಬೀತು ಮಾಡೋಕೆ ಆಡೇಸನಟ್ಟೀಲಿ ಇಂದು- ಕಮಟೂಮಲ್‌ನ

ಮಾರ್ವಾಡಿ ಗಿರವಿ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ. ಪಳನಿವಾ ರಡಿಯ ಲಾಟರೀಟಿಕೆಟ್ ಮಂಡಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲೇಟೆಸ್ಟ್ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನದ ಟಿಕೆಟ್ಟು ಸಿಗುತ್ತ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಿರೀಟ ಪ್ರಾಯ ವಾಗಿ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ಕಾಕಾನ ಚ್ಚಾ ಅಂಗಡಿ ಇದೆ.

ಪಳನಿವಾಂಡಿ- ಊರಿಗೆ ಆಗೀಗ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಬಂದು ರಾತ್ರಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶೆಂದಾಮರೈ ಪಳನಿವಾಂಡಿ ಗೆಸ್ಟ್‌ಹೌಸಿನ ಕುಕ್ಕು. ನಾವೂ ಆ ಊರಿಗೆ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ನಾವೂ ಪಳನಿವಾಂಡಿ ಗೆಸ್ಟ್‌ಹೌಸಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿಯ ಬೇಕಾಯ್ತು.

ರಾತ್ರಿ ಊಟವಾದಮೇಲೆ- ಬೆಳೆದಿಂಗಳಿ ದ್ದದ್ದರಿಂದ ಆಡೇಸನಟ್ಟಿಯ ಏಕೈಕ ಟ್ಯಾ ರಿಸ್ಟ್ ಸ್ಟಾಟ್- ಊರಿನ ಅಶ್ವತ್ಥ ಕಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಳನಿವಾಂಡಿ ಕರ್ಕೊಂಡೋದ. ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಮಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಕೂಗು ಹಾಕಿದ-

“ಡೇ ಶಂದೂಪಯ್ಯಾ- ಪೆತ್ತಿಲೆ ಕೊಂಡು ವಾಡಾ-” ಅಂತ. ಶೆಂದೂಮರೈ, ಒಂದು ಬಿದುರು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವೀಳೇದೆಲೆ, ಗೋಟಡಿಕೆ ಸುಣ್ಣ, ಕಡ್ಡಿಪುಡಿ- ತಂದಿಟ್ಟು ಒಂದು ಗೋಟಡಿಕೆ ಜೊರನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂತ.

“ಶೆಂದೂ, ವೆರುಮ್ ಪಾಕ್ಕು ತುನ್ನಾ ದೇದಾ”- ಅಂತ ಶೆಂದಾಮರೈಗೆ ಹೇಳಿ-
“ನೋಟೀ ಶಾರ್- ಇಂದ ಹುಟುಕ ಎತ್ತಿನೆ ಪೇಳಿದ್ರಾ ಪಾಕ್ಕು ತುನ್ನೋದು ಪಿಡೋ ತಿಲ್ಲಾ” ಅಂತ ನಮಗೆ ದೂರಿದ ಪಳನಿ ಮಾಂಡಿ.

“ಶಾರ್, ನಾವೇರೇ ಒಣ್ಣೂ ತುನ್ನರದಿಲ್ಲೆ ಕಡಿಕ್ಕಿರದಿಲ್ಲೆ- ನಾನೂ ಒರು ಎಂ. ಜಿ. ಆರ್. ವುನ್ರಂಪೈಯನ್ ಶಾರ್” ಅಂದ ಶೆಂದಾಮರೈ.

ಆಮಾಶಾರ್- ನಂಬ ತಮಿಳುನಾಟಿನಲ್ಲಿ ಪಿಳ್ಳೇಕಳೂ ಆಣ್ಣಾ ದ್ರಾವಿಡ ಮುನ್ನೇಟ್ರ ಕಷಗಂ, ಇಲ್ಲಾಟ್ಟಿ ದ್ರಾವಿಡ ಕಷಗತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇರಿ ಬಿಟ್ಟಾರೆ ಶಾರ್- ಯಾಕೇ ಶಾರ್- ಕರ್ನಾಟಕತ್ತಲೇ ಕನ್ನಡ ಕಷಗಮೇ ಇಲ್ಲಾ- ಇರುಕ್ಕುಣುಂ ಶಾರ್”- ಅಂದ.

ಪಳನಿಮಾಂಡಿ ಆದಿದ ಮಾತು ನನಗೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚಂದಿಯ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆ. ಅವನ ಸೋದರತ್ತೆ ವುಗ ದೇವರಾಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ತಮಿಳು ಮಾತಾಡ್ತಾನೆ.

“ನಮ್ಮ ಪೈಂಡ್ ಹೇಳೋದು- ಅವರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಣ್ಣಾ ದ್ರಾ.ವು.ಕ, ದ್ರಾ.ವು.ಕ. ದ್ರಾ. ಕ,- ಅಂತ ಅವರದೇ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿವೆ ಯಂತೆ- ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ವ್ಯಥೆ ಪಡ್ತಾರೆ” ಅಂದ ಚಂದಿ.

“ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಅವೇ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿವೆ ಯಲ್ಲಯ್ಯ” ಅಂದ ನಾನು.

“ನಿವುಗೊತ್ತೇನೋ- ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವು ಗಳನ್ನ ಒರೀಬೇಕಾದ್ರೆ- ಅ. ತಿ. ಮು. ಕ. - ತಿ.ಮು.ಕ., ತಿ. ಕ- ಅಂತ ಒರೀಬೇಕು!” ಅಂದ ರಾಜ ವುಧೈ ಜಾಯೀಹಾಕಿ.

ಚಂದಿ ಮುಂದೇವರಿದ.

“ಈ ಮೂರು ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಂದಲೇ ಕಣ್ರಯ್ಯ ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಕಾಲಿದೊ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ದೇವರ ಪೂಜೆ ಕೂಡ ತಮಿಳು ಮಂತ್ರದಿಂದ್ಲೇ ಮಾಡ್ತಾರೆ” ಅಂದ.

“ಕರೈಕ್ಕುಶಾರ್ ಅಪ್ಪಿ ಮಾಡಿನಾದಾ ಪಕ್ಕ ರಿಗೆ ಇನ್ನಾ ಪೂಜೆ ನಡೀತದೇಂತ ಕೊತ್ತಾ ಕೋದು- ಶಾರ್ ನಿಮಕೆ ಕೊತ್ತಾ- ಅಮೆರಿ ಕ್ಕಾಲೇ ಮಿನ್ನೇ ಎಲ್ಲಾ ನಂಬ ತಮಿಳರೇ ಇತ್ತೂಂತ ? ”

ಪಳನಿಮಾಂಡಿಯ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಲಿಕ್ಕೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. “ಅದು ಹೇಗಿ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

“ಪಾರುಂಗೋ ಶಾರ್, ಅಮೆರಿಕಾಲೇ ಸೇಲಮ್ ಇರಕ್ಕಾ. ಅಲಬಾಮಾ ಪನಾಮ, ಪೋಲಾಮಾ. ವರಲಾಮ, ಓಕ್ಲಾಮಾ- ಎಲ್ಲಾ ಇರಕ್ಕಾ. ಎಲ್ಲಾ ತಮಿಳು ಹೆಸ್ತುದಾ ಅದಿರುಕುಟ್ಟು-ಏಬ್ರಾವ್ ಲಿಂಕನ್ ಯಾರು ತೆರಿಯುಮಾ? ಅವನೂ ತಮಿಳನ್ದಾ- ಅಬಿರಾಮಲಿಂಗಮ್ ಅವನ ಪೇರು- ಮಾತಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಂದ್ರೆ- ಅಮೆರಿಕ್ಕಾಲಿ ತಮಿಳರಿ ತ್ತೂಂತ ಆಚ್ಚೋ ಇಲ್ಲೆಯೋ ? ”

ನನಗೆ ತಲೇನೋವು ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಎದ್ದೆ.

“ಪಳನಿಮಾಂಡೀ, ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್‌ಪ್ಪಾ, ನಿಮ್ಮ ವರಿಂದ ನಾವು ಕಲೀಬೇಕಾದ್ದು ತುಂಬಾ ಇದೆ.” ಅಂದೆ.

“ಔಶೂ ಶಾರ್” ಅಂತ ಒಪ್ಪಿದ.

ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾ ಯಿಗಳ ಮೌಲ್ಯದ ಲಾಟರೀಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ರಾಜ ಚಂದಿ ನಾನು ಕಳೆದು ಮರುದಿನ ವಮ್ಮ ತಲಕಾಡು ಯಾತ್ರೆ ಮುಂದು ವರಿಸಿದೆವು.

“ಕೇಫ್”

ಸಂಸ್ಕೃತ ನಗೆಹನಿ

ಓ ಕಾವ್ಯವೇ

“ಚತುರಃ ಖಿಲು ಮೇ ಭರ್ತಾ
ಲಿಖತಿ ಚ ಯತ್ ಪರೋ ನ ವಾಚಯತಿ |
ತಸ್ಮಾದಪ್ಯಧಿಕೋ ಮೇ
ಸ್ವಯಮಪಿ ಲಿಖಿತಂ ನ ವಾಚಯತಿ ||”

ಒಬ್ಬ ಗೃಹಿಣಿ : “ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು
ತುಂಬಾ ಬುದ್ಧಿವಂತರು :
ತುಂಬಾ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ;
ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅದನ್ನು
ಓದಲೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ!”

ಇನ್ನೊಬ್ಬ
ಗೃಹಿಣಿ : “ನಮ್ಮವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು
ಜಾಣರು : ಏಕೆಂದರೆ ತಾವು
ಬರೆದುದನ್ನು ತಾವೇ ಓದ
ಲಿಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ!”

— ದಾ||ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಸತ್ ಚಿತ್ ಸುಖಿ ಬಂಧುರವೇ
ಭಾವಭ್ರಮ ಮಂದರವೇ
ಸ್ವಾರ್ಥ ಕೀರ್ತಿ ಕಂದರವೇ

-೧-

ನೇಮ ನೀತಿ ನಿರ್ಜಿತವೇ
ಕಾಮಮೋಘ ಗರ್ಜಿತವೇ
ಗೇಯಗೀತ ವರ್ಜಿತವೇ

-೨-

ಕಪ್ಪು ಕೆಂಪು ಚೌಕಟ್ಟೇ
ಎದೆಯಾಳದ ಎಡಪಟ್ಟೇ
ಬರಹದ ಹೊಸ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟೇ

-೩-

— ಕವಿಕುಲಲಾಮ

ಇಷ್ಟು... ಇಡೀವಿಡು : ಇಂಥ
ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಅಲ್ಲ...
ಹಿರಿಗಿನದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ

ಇನ್ನುಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋ
ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಶಿರೋಲಿಖಿತದ
ಜೊತೆಗೆ ಅಂಗೈ ಒರಟನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಂತೆ.

(ಕೊರನಂಜಿ)

ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯೊಂದರ ಕೆಮಿಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಅದೇ
ವಿಭಾಗದ ನೌಕರನೊಬ್ಬ ವಿಚಾರಿಸಿದ :

“ಸಾರ್, ನೀವು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುವಾಗ
ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ತೆಗೆಂಡಿದ್ದಾ?”

ಕೆಮಿಸ್ಟ್ ಹೇಳಿದ : ಇಲ್ಲ, ಸೋಷಿಯಾಲಜಿ.

ಮಂದಾರ-೨

(ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ — ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಯುಗಳ ಗೀತೆಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾದರೆ, ಮಂದಾರ ಮುಂದೆ ಭಾರತದ ನಂ. ೧. ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು, ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯೂ ಅವಳ ಬಳಿ ಇತ್ತು. ಹ್ಯಾಂಲೆಟ್ ಅವಳ ಸಹಗಾಯಕನಾದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯ ಹ್ಯಾಂಲೆಟ್‌ಗೆ, ಮಂದಾರನಂತೆ ಜೋಡಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಹ್ಯಾಂಲೆಟ್ ಆಯ್ಕೆ ಖಂಡಿತ. ಮಂದಾರ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವುದು ರಾಜೀವನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ರಾಜೀವನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ಮಂದಾರನ ಗೆಳತಿ ಪ್ರಭಾ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಆದಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಕ ಘಟನೆಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್, ಒಥೆಲೋ, ವಸಂತ, ರಾಜೀವ ಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಂಲೆಟ್ ಇವರ ಯೋಜನೆ ಗಳ ಚಕ್ರದ ಮನ ಮಿಡಿಯುವ ಚಿತ್ರ ಓದಿ)

.....
ಕಾಜುಪಲಾಸ್

ಹ್ಯಾಂಲೆಟ್ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಅಂದ ವಾಗಿ ಡ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಸೈಜ್ ಲಾನ್ ಟೈಟ್ ಪ್ಯಾಂಟಿನೊಳಕ್ಕೆ, ಕೆಂಪು, ಕರಿಯ ಪಟ್ಟಿಗಳ ಪರ್ಟ್ ಇನ್‌ಸರ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವನ ಸುಂದರವಾದ ಮುಖದ ವಿಶಾಲವಾದ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲುಗಳು ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು

ಫಿಲ್ಬರ್ ಟಿಪ್ಪ್ ಸಿಗರೇಟು ಸೇದಿ, ಕೊರೆ ಯನ್ನೆಸೆದು, ಮೆಲ್ಲನೆಂದು ರಾಗವನ್ನು ಆಲಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ್ ವೆಂಕ ಟಪ್ಪನವರ ವನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕ. ಪ್ರಿನ್ಸಿ ಪಾಲರು ಒಳಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. 'ಸಾರ್' ಎಂದ. ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ರಾಗದ ಗುನು ಗುನು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ನಾಮ್ ಜಪನ್ ಕ್ಯೂ ಛೋಡ್ ದಿಯಾ ಕಾಮ್ ನ ಛೋಡಾ, ರ್ನೂಟ್ ನ ಛೋಡಾ ಸತ್ಯ ವಚನ್ ಕ್ಯೂ ಛೋಡ್‌ದಿಯಾ... ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಯಾವಾಗಲೋ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದರು.

"ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ...." ಎಂದಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹ್ಯಾಂಲೆಟ್ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತೆಪ್ಪ ಗಾದ.

'ಆ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೋ. ನಾಮಜಪ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಯಾಕೇ ಅಂದ್ರೆ.....ಕಾಮ, ರ್ನೂಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಲವ್ ಅಂತ ಆಯಿ ತಲ್ಲ, ಅದು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನಾಮಜಪ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಯಾರು ಅದನ್ನು ಬರೆದದ್ದು ?.....'

'ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಂಕರ್ ಹೇಳಿದ್ದು....'

'ಅಲ್ಲ, ರಫೀ....'

'ಸಾರ್, ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಂಕರ್ ಹೇಳಿರೋದನ್ನು. ಹೇಳಲೇ ಸಾರ್...'

“ಬೇಡ. ಏನು ನಿನ್ನ ಹೆಸರು...”

“ಹೆಚ್. ಶಿವು ಸಾರ್...”

“ಏಕೆ ಬಂದೆ?”

“ಇವತ್ತು ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಟೆಸ್ಟ್‌ಗೆ ಬರೋದಕ್ಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ ಸರ್. ಪರ್ಮಿಷ್ ಕೊಡಿ”.

“ಇಂಪಾಸಿಬಲ್. ಯಾಕೆ?”

“ಸೆಲೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ತಯಾರಾಗಬೇಕು ಸಾರ್, ಜೊತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ”.

“ಹುಡುಕೋಕೆ ಹೋಗ್ತಿದೀಯಾ?”

“ಇಲ್ಲ ಸಾರ್. ನಾನು ಪ್ರಿಪೇರ್ ಆಗ್ತಾ ಇದೀನಿ. ಈ ಗೀತೆಗೆ ಭೀಮ್‌ಪಲಾಸನೂ. ಕಾಮವರ್ದಿನಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕಾಂಪಲಾಸ್ ಅಂತ ಹೊಸರಾಗ ಮಾಡಿದೀನಿ ಸಾರ್. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ ಸಾರ್. ಕ್ಷಮಿಸ್ಸಿ.

ಅಳಲ ಸಂತೇ ನೂರು ಚಿಂತೇ

ಪಡೆವನೆ ಎಂದಾರಾರಾ....

ಜೀವನ ನಂದನದ ಒಳಗೆ

ಅರಳಿಹ ಮಂದಾರಾ”

“ಫೈನ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀ. ಮಂದಾರಾನೇ ಕೇಳಿಬಿಡು”.

“ಹೇಗೆ ಸಾರ್ ಕೇಳೋದು?”

“ಬಿಡು ಕೇಳಬೇಡ. ಈ ಡರ್ಟಿ ಲಿರಿಕ್‌ಗೆ ನಿನ್ನ ಸಿಂಗಿಂಗ್ ಒಂದು ಡಿಗ್ನಿಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇ”.

“ನೈಸ್ ಲಿರಿಕ್ ಸಾರ್. ಅಳಲ ಸಂತೆ, ನೂರು ಚಿಂತೆ ವಂಡರ್‌ಫುಲ್ ಪ್ರಾಸ...”

“ವೆಲ್. ನಿನ್ನ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಒಂದು ಜೊತೆ ಹುಡುಕು, ಟೆಸ್ಟ್‌ಗೆ ನೀನು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ”.

ಹ್ಯಾಂಲೆಟ್ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಹೊರ ಹೊರಟ.

ಭಾವಗೀತೆ

ರಾಜೀವ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲೇ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ;

ಪಿನ್ನಿಪಾಲರು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ್ದರು. ರಾಜೀವ ಹೋದಕೂಡಲೇ ಅವನಿಗೆ ಭರ್ಜರಿ ಟಫಿನ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಫ್ಲಾಸ್ಕಿನಿಂದ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಫಿ ಬಟ್ಟಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ತುಟಿಯೊರಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ ಪ್ಲೇಯರ್ಸ್ ಸಿಗರೇಟ್ ಪ್ಯಾಕನ್ನು ಬಲಗೈ ಚಾಚಿ ಹಿಡಿದರು.

ರಾಜೀವ ಕೈಮುಗಿದು “ಬೇಡ ಸಾರ್. ನಾನು ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದ.

“ಬೀಡಿ ಬೇಕೋ?”

“ಇಲ್ಲ ಸರ್. ನಾನು ಸ್ಮೋಕ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ”

“ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಅನ್ನು...”

ರಾಜೀವ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದ.

“ಹೋಗಲಿ, ಲವ್ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ?”

ಏನು ಅದೂ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೋ?”

“ಸಾ!....” ಎಂದು ರಾಜೀವ ಉದ್ಗರಿಸಿದ.

“ಅಲ್ಲವೋ, ಎಷ್ಟು ಛಾನ್ಸ್ ಇವೆ ನಿನಗೆ. ಒಬ್ಬಳು, ಕೇವಲ ಒಬ್ಬಳು ನಿನಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೋ”

ರಾಜೀವ ಕೈಕೈ ಹಿಡುಕಿಕೊಂಡ.

“ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಸಿ ಏನು?”

“ನನಗೆ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಲಿಸಿ ಇಲ್ಲ ಸಾ. ...ಏಕೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದಿರಿ?”

“ರೈಟ್. ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ. ಹೆಣ್ಣು ಕಂಡರೆ ಹೇಗೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ನನಗೆ...ನಿನಗೇನಾದರೂ ಗೊತ್ತೇ?”

“ಸರ್, I am not interested, ಅದು ನಿಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಏಕೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದಿರಿ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?”

“ಷಟಪ್. ಹೇಳೋದು ಬಿಡೋದು ನನಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ನೀನು ಕೇಳೋಕೆ ತಯಾರಿ

ದೀಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ... ಆಪ್ಪನ್ ಕೊಟ್ಟಿ ದೀನಿ."

"ಸರ್. ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಲು ಸಿದ್ಧ ನಾಗಿದೇನೆ ಸರ್ ಸಾ ..."

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಹೇಳಿದರು "ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳು. ಮೂಳೆಯು ಎರಡು ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮೂಳೆಗಳು. ಅದರ ಸುತ್ತ ಮಾಂಸಮಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕ್ರಮ ವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮೆತ್ತಿ ಚಕ್ಕಳದ ಮೂಟೆಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರಾಯಿತು. ಪಾತಾಳದಾಳದ ಕಂದರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಬಿಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಹಾಗೆಯೇ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಗೊತ್ತೇ?"

ರಾಜೀವ ತೊದಲಿದ "ಇದು ಭಾರೀ ಎಡ ವಟ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು ಸಾರ್ ..."

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಹೇಳಿದರು

"ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದ ಕವಿಗಳೆಂಬ ಎಬ್ಬಂಕ ಗಳು ಏನೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತೇ?"

ತೇಲಿಬಂತು ನೂರು ತಂತು

ವಿಡಿದ ಜೀವಗೀತೆ

ದೇಸೆದೇಸೆಯಲಿ ಮಹಾರ್ಧನಿಸುವ

ಮಧುರ ಭಾವಗೀತೆ

ಬಯಲಚಿಂತೆ ಅಳಲಸಂತೆ

ದೊರೆವುದೇ ಎಂದಾರ

ಜೀವನಂದನದಿ ಅರಳಿ

ನಿಂತಿಹ ಮಂದಾರ

"ಯಾರು ಈ ಪದ್ಯ ಬರೆದದ್ದು?"

"ಕುವೆಂಪುವೋ, ಬೇಂದ್ರೆಯೋ ಇರಬಹುದೆ ಸಾರ್"

"ಅಲ್ಲ, ಯಾರೋ ದರಿದ್ರ ಬರೆದದ್ದು. ಈ ದರಿದ್ರವನ್ನು. ಈ ಶಿವು ..."

"ಯಾವ ಶಿವು ಸಾರ್ ..."

"ಅವನೇ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಆಡುತ್ತಾನಲ್ಲ. ಸಿಂಗರ್"

"ಏನು ಮಾಡಿದ?"

"ಒಂದು ನನ್ನೆದುರು ಈ ದರಿದ್ರವನ್ನು ಬೊಗಳಿ ನನ್ನೆಗೊಂದು ಛಾನ್ಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದ. ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಟೆಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಎಂಟು ತೆಗೆ ಮೊದಲು ಎಂದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಗಿಟ್ಟಿಪರು ಯಾರು?"

"ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸೋನು ನಾನು ಸಾರ್. ಜಡ್ಡಿ ಗಳು ನೀವು, ಪ್ರೊ||ಜಾನ್, ಪ್ರೊ||ಶೇಖರ್" ಈಗ ಏನು ಗೊತ್ತೇ?"

"ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಸರ್".

"ನೀನೇ ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸೋನು."

"ಸಾರ್ ನನ್ನ ತದುಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ."

"ಹಾಗಾದರೆ ತದುಕಿಸಿಕೋ? ಇಂಥ ಗೀತೆ ಇರುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕೇಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತರೆ ತಲೆಯು ನಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಳಚಿಬೀಳು ತ್ತವೆ. ಯಾವ ಮೂರ್ಖ ಇದನ್ನು ಬರೆ ದನೋ!

ಜೀವಜೀವ ಬೆರೆಯಲೆಂದೆ

ಒಲವಿನ ಹೂಮಾಲೆ

ಭಾವಚೈತ್ರ ರಥದ ಭವ್ಯ

ಪ್ರಣಯ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ.

ರಾಮರಾಮಾ, ಶಿವ ಶಿವಾ, ಹರಹರಾ, ಸಿದ್ಧೇಶಾ, ಮಾತೇಶಾ..."

"ಸರ್, ಏನಾಗಿವೆ ಈ ಸಾಲುಗಳು. ಭಾವ ಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆಯಲ್ಲಾ? ಉರ್ದು ಮಪೈರಾ ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ವಾವ್ವಾ, ಕ್ಯಾ ಕಮಾಲ್ ಕಿಯಾ... ಅಂತ ನೂರಾರು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಿ ದ್ದರು. Look here sir,

ಅಳಲ ಸಂತೆ, ನೂರು ಚಿಂತೆ.

ಒಳ್ಳೇ ಗ್ರಾಫಿಕ್ ಡಿಸೈನ್‌ಮನ್ ಅಲ್ಲವೇ

ಸಾರ್. ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನೇ ನಾಲ್ಕು ಶಬ್ದಗಳ ಜೋಡಣೆಯಿಂದ ಕವಿ ಪರ್ಫೆಸಿ ಲ್ಲವೇ ಸಾ? ಬಹುಶಃ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಇರ ಬೇಕು; ವೀಸೀ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ ಏಕಾಗಿರಬಾರದು, ಅಂತೂ Some poet of....”

“ಮುಚ್ಚೆಯ್ಯಾ ಬಾಯಿ. ಇದರ ಅರ್ಥ ವೇನು ಗೊತ್ತೇ. ಮಂದಾರಗೆ ಛಾನ್ಸ್ ಖಂಡಿತ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.”

“ಇಲ್ಲ ಸರ್. ವಸಂತ, ರಮಾ, ಪದ್ಮಾ ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಟರ್ ಸಿಂಗರ್ಸ್.”

“ಅಂಥಾ ರತ್ನಗಳು ಈ ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲೇಕೆ ಇದ್ದಾವು?”

“ಹಾಗೆನ್ನಬೇಡಿ ಸರ್. ಎಲಿಜಿ ರಿಟನ್ ಇನ್ ಎ ಕಂಟ್ರಿ ಚರ್ಚ್‌ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ...”

“ಯಾವನೋ ಕವೀಶ್ವರ ಏನೋ ವಿಪ್ರ ಲಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇರಲಿ ಹೊರಡು, ಲಿಸ್ಟ್ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟರಾಯ್ತು. ಶೇಖರ್ ಇರ್ತಾರೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ತರಲೆ ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಹೇಳು. You may go.

ಅಳಲಸಂತೆ ನೂರು ಚಿಂತೆ ಪಡೆವೆನೆ

ಎಂದಾರ

ಜೀವನ ನಂದನದಿ ಅರಳಿ ನಿಂತಿಹ

ಮಂದಾರ”

“ವ್ಹಾ ವ್ಹಾ ಕ್ಯಾ ಕಮಾಲ್ ಕಿಯಾ!”

“Two of the most foolish and rotten lines ever written in any language.

ವಸಂತ ಮನೋರಥ

ರಾಜೀವ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿ ದ್ದಂತೆ ವಸಂತ ‘ಭಾವ ಚೈತ್ರರಥದ’ ಎಂದು ಗುಣುಗುಣಿಸುತ್ತಾ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಳು,

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ‘ಕಂಗ್ರಾಟ್ಸ್’ ಎಂದರು.

“ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಸರ್. ಏಕೆ ಸರ್ ಕಂಗ್ರಾಟ್ಸ್ ಹೇಳ್ತೀರಿ?”

“ನಿನ್ನ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಅಪ್ಪೂರ್ಡ್”.

“ಆಯ್ಕೋ ಹೇಗೆ ಹೇಳ್ತೀರಿ ಸರ್, ಕೀನ್ ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ಇದೆ,

“ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳ್ತೀ. ನೀನಂತೂ ಪೂರ್”.

“ನಾನು ಇದ್ದರೆ ಮಂದಾರಗೆ ಬೋ. ಆದರೆ ಶಿವು ಅವಳನ್ನ ಬಿಡೋಲ್ಲ”.

“ಯಾವ ಶಿವು?”

“ಹೆಚ್. ಶಿವು?”

“ಯಾರವ್ವು?”

“ದಿ ಬೆಸ್ಟ್ ಆನ್ ಆರ್ಟ್ ಸರ್, ತುಂಬುರೂ ಅಥವಾ ನಾರದ, ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಒಂದೇ ವೀಕ್ಲಿಸ್?”

“ಏನದು?”

“ಡ ಯಾ ಸ್ ಮೋಲೆ ನಿಂ ತಿ ರ್ತಾನಂ ತೇ, ಮಂದಾರ ಹೇಳ್ತಾಳೆ ‘ಆಳಲ ಸಂತೆ ನೂರು ಚಿಂತೆ ಪಡೆವೆನೆ ಎಂದಾರ?’ ಅಂತ, ಶಿವು ಹೇಳ್ತಾನೆ “ಜೀವನ ನಂದನದಿ ಅರಳಿ ನಿಂತಿಹ ಮಂದಾರ” ಅಂತ. ಸರಿ ಭರ್ಜರಿ ಕ್ಲಾಪ್ಸ್ ಮೊದಲೂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಡೆಲ್ಲಿಲಿ”,

“ಏನು ನಿನ್ನೆಸರು, ವಸಂತನೇ, ವೆರಿಗುಡ್, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದು?”

“ಶಿವು”.

“ಹೆಚ್. ಶಿವೂನೇ?”

“ಅಲ್ಲ ಎಂ. ಶಿವು”.

“ಅವನ್ಯಾರು?”

“ಅವನು ಸೆಕೆಂಡ್ ಬೆಸ್ಟ್ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ರಮಾನ ಪಾರ್ಟನರ್”.

—ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿವು—

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ—

ವಿನಯ ಟೂಲ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಗೇಜಸ್

ಸಿ - 60, ಟ್ಯಾಂಕ್ ರೋಡ್

ಅರಳೇಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು 560053

ಫೋನ್ : 73069 -579556

ಪ್ರೆಸಿಶನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಗ್ರಾಫೈಟ್ ಸರ್ಫೇಸ್ ಪ್ಲೇಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು
ಗ್ರಾಫೈಟ್ ಗೇಜಿಂಗ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತಯಾರಕರು,

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ—

ಎಕ್ಸೆಲ್ ಟೂಲ್ ಅಂಡ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್

ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್

ಬಿ - 20, ಪೀಣ್ಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 058

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ—

ಜಯಂತಿ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್
ಬೆಂಗಳೂರು

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ—

ವೀಕೆ ನ್ಯಾಲಿಯಂಬಲ್ಸ್

ಎ - 185/187

ಪೀಣ್ಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್

ಪೀಣ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560058

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ—

ಎನ್. ಎಸ್. ಗಿರಿವಾಜಿ
ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್
(ಬೆಂಗಳೂರು)

ನಂ. 46. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಬರ್ಬ್
ಯಶವಂತಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು 560022

ಅಪರಂಜಿ ಕನ್ನಡ ಹಾಸ್ಯ
ಪ್ರಿಯರನ್ನು ವಲಿಸಲಿ,
ಹೂ ನಗೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿ
ರಂಜಿಸಲೆಂದು
ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನಪ್ರಿಯ ಜವುಳಿ ಅಂಗಡಿ.
ಅಂದ ಚಂದದ ಉಡಿಗೆಗಳಿಗೆ

ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಶಾಪ್

ಟಿ. ಖಂಡೇರಾವ್ ಎಂಡ್ ಸನ್ಸ್
ಗಾಂಧಿಬಜಾರ್ ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಕಲಾಬತ್ತಿ ರೇಷ್ಮೆ ಜವುಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು

ಖಂಡೇರಾವ್ ಸಿಲ್ಕ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಸ್ಯಾರೀಸ್
ನೆಹರು ರಸ್ತೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಟಿ. ಖಂಡೇರಾವ್ ಅಂಡ್ ಕೋ

ಪ್ಲೇಫಲಿಸ್ಟ್ ಇನ್ ಮೂಟಿಂಗ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡ್ರೆಸ್ ಮೇಟೀರಿಯಲ್ಸ್
ನೆಹರು ರಸ್ತೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಯಾರು ?

“ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಹಲವು ಕುರುಡರು ನೋಡಿದ ಅನೆಯಂತೆ. ಕೇವಲ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕನಿಗೆ, ಈತ ದಲಿತರನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕ್ರೂರರಾಕ್ಷಸ. ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವ ಜರೂರು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈತ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುವ ಸುಪನ್ನೂಲ. ಲಂಚವಂತನಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಈತ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕಾಮಧೇನು. ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಕ ತಾರಕ ಮಂತ್ರ. ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಈತ ತನ್ನ ಉದ್ಯಮದ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕಿಲಾಡಿ. ಕಳೆದ ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಅತ್ಯಂತ ಚತುರತೆ ಹಾಗೂ ಸಮಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಸರ್ಕಸ್ ಆಟಗಾರ.”

—ಎನ್. ನರಸಿಂಹನ್

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ—

ಸ್ಕೈಲಾರ್ಕ್ ಆನ್ಸಿಲರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್

ಎ - 188. ಪಿಣ್ಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್,

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 058